

2018. május-június

imborá

kíváncsi diákok lapja

Cimbirodalom
FEKETE VINCE versei
4. oldal

Cimbi-kihívás

Reméljük, nektek is olyan izgalmas volt a kihívás, mint számunkra olvasni az ajánlóitokat, észrevételeiteket, őszinte és személyes meglátásaitokat.

A nyolc könyv új tulajdonosainak listájában nem állítottunk fel rangsort. Értékelést a beküldött könyvajánlókra személyes üzenetben (e-mailben) juttatunk el minden pályázónak.

Gecse Klaudia – DÓKA PÉTER: A kék hajú lány

Jutalom – NÓGRÁDI GÁBOR: A bátyám zseni

Fekete Dorka-Fanni – DÓKA PÉTER: A kék hajú lány

Jutalom – SCHMUCK OTTÓ: A kelyhesek titkos temploma

Fülöp Dorka – G. SZABÓ JUDIT: A macskát visszafelé simogatják

Jutalom – SZABÓ MAGDA: Álarcosbál

Kovács Andrea – DÓKA PÉTER: A kék hajú lány

Jutalom – SZABÓ MAGDA: Abigél

Oláh-Máté Boglárka – HELÉNE MONTARDRE: A lónak nincs árnyéka

Jutalom – DÓKA PÉTER: A kék hajú lány

Szász Zita Boglárka – DÓKA PÉTER: A kék hajú lány

Jutalom – HELÉNE MONTARDRE: A lónak nincs árnyéka

Antal Eszter – SZABÓ MAGDA: Álarcosbál

Jutalom – NÓGRÁDI GÁBOR: A gonosz hét napja

Kalányos Kincső – SZABÓ MAGDA: Abigél

Jutalom – G. SZABÓ JUDIT: A macskát visszafelé simogatják

FÜLÖP DORKA, FEKETE DORKA FANNI,
ANTAL ESZTER írása a 25. oldalon.
A további nyertes írásokat az őszi
Cimborában közöljük.

Cimbora

CIMBORA – 2018. május-június, XXVIII. évfolyam

Szórakoztató irodalmi, kulturális folyóirat

10–15 éves diákoknak

ISSN 1222-1910

A Cimbora árát a Cimbora Alapítvány bankszámlájára várjuk:

Cont IBAN: RO14BRDE150SV01455331500,

BRD. Sf. Gheorghe, Fundația Cimbora,

Cod fiscal: 8259184

Főszerkesztő: Farkas Kinga

Munkatársak: Csillag István, Forrai Tibor, Gergely Edó,

Jakab Villó Hanga, Keszeg Vilmos, Kónya Éva, Köllő Zsolt,

Müller Henrietta, Szonda Szabolcs, Szócs Imre,

Vetró Bodoni Barnabás, Zayzon Ágnes

A borítón Csillag István illusztrációja.

Borítóterv, könyvtipográfia és nyomdai előkészítés: Csillag István

Kiadja a sepsiszentgyörgyi Cimbora Alapítvány.

Készült a sepsiszentgyörgyi T3 Kiadó nyomdájában.

Szerkesztőség: Cimbora szerkesztőség, Szabadság tér 7 szám,

520055 Sepsiszentgyörgy, Kovászna megye, Románia

E-mail: cimboramail@gmail.com / Web: www.cimbora.net

TÁMOGATÓINK

Kovászna Megye
Tanácsa

Kovászna Megyei
Művelődési Központ

Sepsiszentgyörgy
Város Tanácsa

NKA
Nemzeti Kulturális Alap

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Nonprofit Zrt.

Tartalom

Cimbirodalom

FEKETE VINCE versei 4. oldal

Jelen! – Kortárs ifjúsági novellák

BÉRES TAMÁS: **Apám illata** 7. oldal

JULES VALLÉS: **A gyermek** (3.)

(Szócs Imre fordítása) 12. oldal

JUHÁSZ-BOYLAN KINCŐSŐ: **Mese a lányról,
aki kiradírozta magát** 13. oldal

Ponyván árusított történetek

KESZEG VILMOS rovata

Petőfi legyőzte a kísértetet 14. oldal

Szín-tér

VETRÓ BODONI BARNABÁS rovata

Tiszta művészet, mocskos művészet 16. oldal

Barangoló

KÓNYA ÉVA rovata

Évezredes mítoszok

szent fái festményeken 18. oldal

Istenek szent fái 19. oldal

Cimbirodalom

LACKFI JÁNOS: Nem kötelező irodalom (4.)

József Attila mint bébiszitter 23. oldal

Olvasólámpa

JAKAB VILLÓ HANGA rovata

A nyári olvasás más, mint a téli 24. oldal

Ti írtátok – ti olvastátok

Cimbora-kihívás

FÜLÖP DORKA: A történet, amely felnyitja a szemed –

G. Szabó Judit: A macskát visszafelé simogatják

FEKETE DORKA FANNI – Dóka Péter: A kék hajú lány

ANTAL ESZTER – Szabó Magda: Álarcosbál 26. oldal

Könyves szelfi: Kamaszregények a pad alól

PAPP REBEKA MÁRIA – Lupescu Kata: Kalózlány

TIMIS BALÁZSY HANNA FLÓRA –

Jacqueline Wilson: Lányok a pácban

VÁRADI ÁKOS – Paul McCartney – Geoff Dunbar –

Philip Ardagh: A felhők fölött 28. oldal

Természetkalendárium

KÖLLŐ ZSOLT rovata

Nyárkezdő séta 29. oldal

Pad alatt

Cimbi naplója 30. oldal

Cimbi képtára

KÓNYA ÉVA rovata 31. oldal

Fekete Vince versei

Barka

Minden hétfőgőn szinte teljesen kiőröl a város, a főtéren néhány autó lézeng csupán, ilyenkor hazamennek a környékbeli falusiak, a helyiek pedig lakásaikban vagy a környező erdőkben, réteken, tisztásokon piknikeznek, szalonnát sőtnek, mititejt, flekkent, sört isznak hozzá, bort, pálinkát, köményest, hosszú villákkal a kezükben meztelen felsőttestű, pocakos, nagydarab férfiak járkálnak a rácsok körül, tejfehér bőrű asszonyok unatkoznak a patakart árnyas fái alatt a turistaszékeken, pletykálnak, panaszkodnak egymásnak, csak egy-két taxi álldogál a tér jobb oldalán, a nagytemplom faránál, a taxis egy vödör vízzel, kefével a kezében, az egykori Gostattal átellenben sikálja, mossa hófehér masináját, majd puha rongyokkal simogatja, mintha élő lenne, mert utasok sincsenek ilyenkor, még a hajnali busszal Kintről hazatérő, nagy raffiaszatyros, alkudozó, istenkedő népek sem, akik a szomszéd faluba szeretnének eljutni potom áron, mert ilyenkor szinte senki nincs a városban, s akik vannak, azok most a templomban éppen, onnan özönlenek ki majd dél körül, végigmennek a jobb- és baloldali járdákon hosszán, kezükben egy-egy csokor szentelt barkával vagy valamilyen virággal, áhítatos arccal vonulnak végig, komótosan, szinte sétálva, mint akiket megérintett a Szentlélek, mennek hazafelé, ahol fő már a tyúkhúsleves, készül a rántott hús a sercegő zsírban, csak a taxis, az ötödikes barátom apja keféli, sikálja, simogatja az autóját a harangok zúgásában, aztán lassan elnéptelenedik a tér, a templomok körül is kiőröl megint, senki, sehol, csak egy cigányasszony a kosarával, néhány megmaradt csokor barkával vagy virággal, ahogy éppen bedobja az első szemetesbe az összest.

Te, te, te

Félkörben álltak az osztályban, a tanító néni szemben állt velük, és rámutatott a huszonegy gyerekből vagy ötre-hatra, a legjobbakra, te, te, te, itt maradtok, a többiek pedig visszaülnek a padjaikba, mialatt ők nyugodtan végigpróbálják, hogy hogyan kell viselkedniük, amikor megkapják majd a vörös, háromszínű szegélyű nyakkendőt, mert az egy nagyon ünnepélyes

pillanat lesz, és csak a legjobbak nyakába kerülhet, a kifogástalan magaviseletűekébe, a kitűnő tanulókéba, és aztán a következő alkalommal is ugyanígy történik minden, délben, kicsengetés előtt elpróbálják a pionír-tagfelvétel ünnepélyes ceremóniáját, hogy menjen az, mint a karikacsapás, te, te, te itt maradtok, a már pionírok, és azok, akik a harmadik körben lesznek csak pionírok, te, meg te, meg te, helyre mentek, és csendben visszaültök a padjaitokba, és egy pissz ne legyen, egy moccanás ne legyen, mert velem gyűlik meg a bajotok, mert nem szeretnék ma már többet fegyelmezni titeket, s ha nem értetek a szép szóból, még az utolsó körben, még a legeslegutolsó körben sem lesztek pionírok se te, se te, se te, se te.

Szemek, hangok

Kétségbeesetten menekülök, rohannak utánam, nem tudok semmit róluk, csak azt, hogy az elsőnek csillogó lemezek vannak a fogaikon, villognak mögöttem a lassan aláereszkedő sötétben, meg kéne állnom, pisilni kellene, kioldódott a cipőfűzőm, de nem lehet, mindjárt a sarkamban vannak, fegyvereik suhognak, zizeg a szíj a vállukon, hangos szuszogásukat hallani, ahogy rohannak, lépéseik zaja, csizmáik kopogása ütemesen dobol, még az árnyékuk is ijesztő, még az öltözetük is, kucsmásak, nagy, vastag bőrökbe vannak bugyolálva, villognak a fogaikon az aranylemezek, puskacsövükbe belefúj a szél, mint egy furulyába, zsombékos részre érek, nád, sás, kaka benötte

terepre, besüpped talpam alatt a talaj, kihúzom, szortyog, futásnak eredek, cuppognak a csizmák, elesem, kúszom, kapaszkodom, menekülök előlük, de fények világítanak a szemembe, sugarak marnak a pupillámba, puskatások magasodnak fölém, égő szemeket látok, hangokat hallok.

Műbőr

A rendszeres orvosi felülvizsgálatok alkalmával, vérvétel után ide, az egyik főtéri padra ült le apukám a mamámmal, és friss kiflit vagy veknit és késsel durvára szeletelt parizert reggeliztek, miközben jártak-keltek az emberek körülöttük, élt, mozgott, zibongott a kisváros,

és havonta egyszer ebben a városban, az orvosnál, a váróteremben, műbőr bevonatú ülőhelyeken várakoztak órákon át, várták, hogy mikor kerülnek

a pöttömnyi doktornő, Hampelné elé, aki alaposan megvizsgálta, kikérdezte mindig, majd a következő hónapig hazaengedte,

nem szabad zsírost ennie, mondta a doktornő, és ez a zsíros ott maradt egész nap a fejemben, azon a parki padon, amelyet aznap megkerestem, ahol parizert és friss kiflit vagy veknit reggelizett apukám sok-sok éve nagymamámmal...

Szolgalati út

A szomszédunkban lakik egy néni, akihez egy bácsi jár néha kezében palack borral, egyedül él, és rendszeresen szakít vele, felmond neki, kiteszi a szűrét, elküldi őt mindenhová, de előtte vitatkozik, veszekedik egy kicsit, majd aztán szomorkodik sokáig, sír, aztán egyszer csak felhívja hangosan, zokogva, hogy mégis...

Ez a néni azt kiáltotta a tegnap, hogy képtelen szeretni egy olyan férfit, aki nem akar vele lenni, nem akar vele élni örökre, Örökre, érted?, s nem képes ott hagyni azt az egész nyomorult bagázst...

Feketemárvány körtefa

Napközben csak azt fűtötték, csak azt az egyetlen szobát (konyhát), az öreg betétes korpakályha reggeltől estig ontotta, tartotta a meleget, s közben főtt rajta az ebéd és nagy kondérban a krumpli, édeskés párába vonva az ablakot, a falakat, a függönyöket, a kredencben sorakozó edényeket.

Jó volt ott betegnek lenni, iskola nélkül, az ágy végében, egy széken, teákkal és gyógyszerekkel, míg nagyanya sűrög-forog, kimegy-bejön, zöldséget pucol, paszulyt tisztít, kiviszi és letöri másnapra a krumplit az állatoknak.

Hideg volt kint, tél volt, jeges lucsok; a ház előtt, a körtefa koronáján üveges jég, akár egy fekete márvánnyá varázsolt fán;

s esténként, amikor az apa és az anya munkából hazajön, szózott tökmag pirul a kályha tetején, s ott az asztal mellett, a gázlámpa vagy a pislákoló gyertya fénykörében pattogatja, bontja a család; rádió serceg-recseg, valami Kossuth vagy a Szabad Európa este kilencig, amikor „megadták a villanyt”, s akkor megágyaznak és lefekszenek.

Jelen!

Kortárs ifjúsági novellák

A *Jelen!* című antológia a József Attila Kör (JAK) és a Móra Könyvkiadó együttműködésének eredményeként jelent meg. 2016-ban a kötet több szerzője is elismerésben részesült az Év Gyermekkönyve Ifjúsági irodalom kategóriájában.

„Rövid, ütős történetek, amelyek – így vagy úgy – a jelenről szólnak tizennégy év feletti kamaszoknak.”

A *Jelen!* novelláskötet újabb darabját olvashatjátok a Cimborában. A szerző ezúttal **Béres Tamás**, akinek 2002-ben jelent meg első, *Csücskök* című esszékötet.

„Mit jelent számodra a jelen? Az iskolai névsorolvasást? Azt, ami itt és most történik veled? A kedvenc

romkocsmádat? Vagy valami egészen mást?” – ezek voltak a novellairó pályázat kérdései, és a rájuk adott egyik válasz Béres Tamás szövege.

„Egy megváltozott élethelyzetet ragad meg Béres Tamás (*Apám illata*), ahol egy elfajult és a főhős srác számára igazságtalanul végződő iskolai konfliktus sokkal mélyebb és személyesebb családi tragédiát rejt.” (Kiss Orsi – konyves.blog.hu)

Béres Tamás 1979-ben született Szentesen (forrás: A Vörös Postakocsi Online)

BÉRES TAMÁS

Apám illata

Arra ébredtem, hogy a nevemen szólítanak. Wanheisler tanárnő volt az, aki nem is szólítgatott. (Apám ébresztett óvodás koromban reggelente úgy, hogy a nevemet mondogatta, nagy türelme volt az ébresztéshez, nekem semmihez nincs türelmem, ezt nem tudtam tőle örökölni, a fenébe.) De Wanheisler inkább ordított, és közben a fülemet húzta, máskor is húzta már, előfordult, hogy a fülem tövénél fogta meg a hajamat, és azt cibálta, ez bevált módszere volt a fegyelmezésre. Most a nevemet is kiabálta, meg hogy a héten ez már a második alkalom, hogy elaludtam az órán, és őt egyáltalán nem érdekli, ha az ombudsmanhoz is megyek feljelentéssel, akár az egész kompániám, sőt, ide is hívhatom az egész tanfelügyelőséget, de az ő matematikaóráján még senki sem aludt el. Nem hagytam volna ezt annyiban, válaszoltam volna, hogy pedig borzasztó unalmas órákat tart a tanárnő, egy kicsit összekaphatná magát, hogy érdekesebb legyen a matematika, ami pedig amúgy nagyon is érdekel, és a szöveges feladatokat például kiváltképp szeretem, azok olyanok, mintha nyomozni kellene, valami eszement büntényt megoldani, és közben lehet használni a függvénytáblázatot meg a számológépet, esetleg a tabletet, és közben jegyzetelni kell, rájönni a jó megoldásra, azokat a feladatokat például többet kellene gyakorolni, mert azt nagyon szeretem, így ellensúlyozhatná a tanárnő szigorát, meg hogy az óra feléből semmit nem értünk, mert a tanárnő racscol, de hát így, közeledve a nyugdíjhoz, már nem biztos, hogy nekem kellene ezt megmondanom, ha még se az igazgató úrnak, se a kollégáknak, azoknak a diákoknak, akiket tanított, vagy a szülőknek se tűnt fel eddig, hogy alig lehet érteni azt, amit mond, de hát biztos lehet valami protekciója vagy kapcsolata, puncsos valakinél, az

tuti, abból is látszik, hogy ezek ellenére mégis maradhat, és taníthat ilyen, mondhatni, fogyatékossgal. Ez talán egy kicsit erős szó, mégsem illik ide, gondolni sem illik rá, hát még kimondani, és persze ennek enyhébb kifejezését sem illik odamondani egy tanárnak. Mint ahogy azt sem illik mondani, hogy tanárnő, hangosabban legyen szíves, mert suttogni tetszik, és itt, a hátsó padosorban nem hallunk semmit, mert ha ezt mondjuk, akkor arra is korholás a válasz, meg hogy miért nem ülsz előre, fiam, vagy hogy akkor miért nem nyitod ki a füled, nem kellene beszélgetni ott a hátsó sorban, és különben is te zavarod az órát már megint, állandóan kilógsz a sorból, na ide a füzetedet, hadd lássam, leírtál-e mindent, na persze, nézd meg, alig jegyzeteltél, amit leírtál, az is rossz, hát hogy fogsz te ebből tanulni?, de hát úgyis mindegy, mert te az maradsz, aki voltál, és sose leszel jobb egy közepes tanulónál, hadd nézzem a házi feladatodat is, lám, az is csak össze van csapva, hozd ki az ellenőrződet, hadd írjam be az elégtelent, aztán ne is halljalak egész órán...

Kiesett egy kis idő, azt hiszem, csak néztem magam elé, csak hallgattam, és eszembe jutottak fontos dolgok a matekról, mert engem igenis érdekel a matek, a körök meg a derékszög kérdése épp kezdett izgalmassá válni, csak nem értettem, hogy melyik vonal metszi a másik vonalat, hogy ki lehessen számolni a kör területét, vagy valami hasonló, és egyszerűen csak segítséget akartam kérni, és most nem is beszélgettem, mert nem is érdekel, ki mit akar, meg különben is összeveszttem a padtársammal a szünetben, Karesz bunkózott egész nap, úgyhogy nincs is mit mondanom neki, ő kérjen bocsánatot, nehogy már én; csináljon, amit akar az a csóresz, na mindegy, nincs mit tenni, most már inkább csöndben maradok.

Minden ilyesmi eszembe jutott, miközben Wanheisler tanárnő kihúzott a tábla felé a fülemnél fogva, görnyedve lépkedtem utána a fájdalomtól, pokolian fáj, és hirtelen azt se tudtam, hol vagyok, pedig közben mégis nagyon éber voltam, lepergett előttem az egész napom, és egyre nagyobb éberségemben azon töprengtem, komolyan gondolkoztam rajta, hogy jobban teszem, ha szólok, védekezek, vagy inkább hallgassak?, úgyse számít, úgyse ér semmit, ha megszólalok, ez már úgyis veszített játszma. Egyik felől a tanárnő kiabálása, a fülhúzás meg az egész megalázó szitu az osztály előtt, másik felől az osztály röhögése, mintha közülük még soha senki sem aludt volna el, vagy legalábbis nem ásitott volna senki matekórán, hülye bunkó mindegyik. Láttam őket, ott lüktetett a fejemben a sok nevető arc, akik többsége még tesiórán is fel van mentve, és elalszik az öltözőben, vagy hamisítja a szülei aláírását az ellenőrzőben, amire én sose lennék képes, mert az már csalás, de ez most nem is számít, mert most én vagyok pellengéren, én vagyok a kivégzőosztag előtt, hallgathatom a tanárnő rikácsolását, és közben még a fejem is lüktet, nem kívánom senkinek, hogy így ébredjen, ez maga a pokol.

Ekkor Wanheisler tanárnő lökött rajtam egyet, elengedte a fületem, elvesztettem az egyensúlyomat, és leültem a földre. „Cseszd meg!” – szakadt ki belőlem. De ezt igazából nem is a tanárnőre értettem, hanem úgy az egész szituációra, a világegyetemre, az osztály röhögésére, az igazságtalan bánásmódra, arra, aki valaha kitalálta a fülhúzást mint kínzóeszközt, arra, hogy a jó tündér most épp nincs jelen, vagy ha jelen is van, nem segít, arra, hogy beütöttem a hát-sómat, meg hogy egyáltalán meglöktek, és nekem kell elviselnem ezt az egész szituációt, mert Wanheisler álmosító órákat tart, pedig lehetne egész nap történelemóra, mert ha Rembeczki tanár úr tanít, akkor egy más világban érzem magam, és ott csupa ötösöket kapok, mert tudom az összes király és hadvezér nevét, az évszámokat, a történelmi korszakokat, az összes görög és római isten nevét és Magyarország egész történetét; a fenébe!, miért nem lehet a világ szebb, mért kell elviselni ennyi hányattatást?

Az osztály kiabálása egyik pillanatról a másikra megszűnt, amikor kimondtam, hogy „Cseszd meg!”, érdekes módon a tanárnő is abbahagyta az ordítózást, tehát valamire jó volt ez a szó, bár így utólag meggondolva újabb lavinát indított el, és az egész szituáció összmérlege mégiscsak negatív lett. (Ha már matekórán vagyunk.) „Mars a folyosóra! Óra után megyünk az igazgatóiba!” – ordított rám Wanheisler. Belenyugodva az egész szituba, komótosan felálltam, leporoltam a nadrágom, és – mint aki a kivégzés előtti utolsó útjára indul – leszegett fejjel bámultam magam elé, minden lépésemben több mázsa súllyal kíséltam a teremből.

A folyosón néma csend volt. Kihallatszott az egyik teremből, ahogy a tizenkettedik bé a *Gaudeamus igitur* éneklő Csókai tanárnővel, biztos a ballagásra gyakorolnak. A szomszédos kémiaateremből halk nevetés és sikítózás hangjai szűrődtek ki, Peterdi tanár úr épp réz-szulfátot kristályosított ki, ami olyan, mintha gyémántokat csinált volna. A mi osztálytermünkben nem jött ki semmilyen nesz sem, az egész osztály némán ült, majd aztán pár perc múlva Wanheisler kiabálását lehetett hallani, „elalszik az órán”, „aztán megüt, meglök és még neki állt feljebb”, majd a kiszűrődő halk morajlásból ítélve a tanárnő folytatta az órát.

Ha folytatni tudta, nem is lehetett annyira megsértődve rám, a lábamban lüktető ólom megakadályozta, hogy visszamenjek, és a „ki lökött meg kit”-témát tisztázzam, ez már csak olaj lett volna a tűzre. Közben arra sétált Halmosné igazgatóhelyettes asszony, kezében egy tucat dossziéval, alig látszott ki a rengeteg papír közül, észrevett, ahogy a fejemet a két tenyeremmel támasztom, megállt előttem. „Hát veled meg mi történt, jómadár?” – kérdezte. „Semmi, tanárnő, csak rosszul éreztem magam, kijöttem a friss levegőre!” – válaszoltam halkán. „Hát látszik is, hogy elég sápadt vagy! – biccentett a fejével. – Kitartás, Palikám!” – mondta biztatóan. „Peti” – néztem fel rá. „Ó, igen, Peti, bocsánat – kerekedett ki a tanárnő szeme. – Mindig összekeverlek téged meg Oláh Palikát, ne haragudj!” – és ezzel

továbsietett. Oláh Palika volt az iskola minden diákja, állandóan a tanárok körül lebzsel, és segített nekik a naplót meg a könyveket, a projektort vagy az írásvetítőt cipelni, a tanárok nagyon szerették; a tanárok általában nagyon szeretik az ilyen stréber diákokat; aztán tizenkettedikes korára belekeveredett valami bandába, és füvet árult, itt, az iskolában is, még a rendőrök is jártak itt, nyomoztak meg minden, de nem találtak bizonyítékot, pedig tuti, hogy a tanáriban akkoriban eltűnt több ezer forintot is ő vágta zsebre, ezek után az ügyek után senki se szerette nagyon, mindenki inkább kerülte; három éve érettségizett, és tavaly elütötte egy részeg sofőr a zebrán, amikor este hazafelé tartott, és én egyáltalán nem hasonlítok rá, neki szőke, hosszú haja volt, nekem fekete, rövid, ő nyurga srác volt, én inkább sportos alkat vagyok... na mindegy.

Lassan telt az idő, bámultam a színes télikabátokat, ahogy ott lógtak a folyosói fogasokon, mint valami turkálóban, nem is értem, hogy merjük itthagyni a kabátokat, ebben a körülírhatatlan világban már semmit sem lehet magára hagyni, se a tollakat a padon, azokat is ellopják, se a mobilokat, tableteket, oda se nézel, már el is tűnik a padról, a zsebedből, mindenki lop mindent. Ezek a kabátok meg itt állnak, még sose hallottam, hogy eltűnt volna valamelyik, pedig a portás Dezső bá' észre se venné, ha kísétálnék az összessel sorban, nem lopnám el, csak beledobálnám a kukába egyesével mindet, míg a csengő megszólal, felvenném az egyiket, kísétálnék a kukáig, belehajítanám, vagy odaadnám annak a hajléktalannak, aki itt fekszik minden reggel az iskola sarkánál egy vacak dobozon, én nem is értem, hogy hogyan nem fázik meg, és hogy nem hal éhen, mindennap, bár láttam, hogy néha a konyhás néni száraz kenyeret meg almát visznek neki, persze könnyen osztogatják, ha nem a sajátjuk... aztán visszasétálnék egy szál ingben, és újra egy kabát, megint kísétálnék, senki se venné észre, csak a balhé kedvéért, a portás Dezső bá' meg úgyis alszik egész nap, a horkolása hangosabb – szinte most is idehallom –, mint a csengő. Felesleges időpazarlás lenne, de azért jó volna látni a többiek arcát, amikor meglátnák, hogy eltűnt az összes kabát, és az ő kabátjukban járkálnának a hajléktalanok az iskola előtt.

Lassan telt az idő, az órára bambultam, figyeltem, ahogy a másodpercmutató lassan kattog, erősen néztem, erősen koncentráltam, úgy éreztem, meg tudom állítani az időt, vagy legalábbis lassítani, ha jól koncentráltam, a másodpercmutató megállt, először egy, aztán kettő, aztán három másodpercre is, számoltam: egy, kettő, három, és csak azután lépett tovább a másodpercmutató, az jutott eszembe, hogy lehet, hogy itt, ahol ülök (szétnéztem, hogy lát-e valaki, tényleg egyedül vagyok-e), itt görbül az idő, pont ezen a helyen van egy igazi lyuk az időben, ahonnan eljuthatnék egy másik dimenzióba, Galambos tanár úr fizikaórán mesélt is erről, hogy vannak az időben vagy a térben fekete lyukak, vagy olyan görbületek, amelyek fényéveket is átérnek, és egy pillanat alatt eljuthatunk akár száz fényévnnyire lévő bolygókhoz, vagy más idősíkokba, ez akkor, ott, azon a fizikaórán igen jól hangzott, végre egy olyan

információ, amivel akár tudnék is mit kezdeni az életben... de aztán a következő órán, amikorra összeírtam az ezzel kapcsolatos kérdéseimet, hátha Galambos tanár úr meg tudja válaszolni, az öreg nem jött be az órára, valami fiatal csávó helyettesítette, mert Galambos tanár úr szívrohamot kapott, leszázalékolták, nem jött többet az iskolába, állítólag le is bénult egyik oldalára, aztán öngyilkos is akart lenni, de a felesége rátalált a szobában, és megmentette az életét, de ezt már csak véletlenül hallottam, a tanárok beszéltek az egyik szünetben, kár érte... Ha a szememmel erősen hunyorítok, kinyitom, becsukom, kinyitom, becsukom, a másodpercmutatót figyelem és fókuszálok a szememmel, hogy élesebben lássam a mutatót, akkor meg tudom állítani az időt, csak gyakorlás kérdése. Ahogy a mutatókat figyeltem, az óra üvegében megláttam a saját arcomat tükröződni. Visszazökkenetem a valóságba.

A folyosó üres volt. Kinyílt az egyik terem ajtaja, kilépett egy diák, és végigszaladt a folyosón, elszaladt előttem a tanári felé. Arab származású fiú, Bachir; szülei húsz évvel ezelőtt költöztek Magyarországra Líbiából (asszem), amikor az orvosi egyetemen kaptak ösztöndíjat, az anyja bőrgyógyász, az apja sebész, a helyi kórházban dolgoznak.

Bachir kilépett a tanáriból, valamit mondott, de nem lehetett hallani, figyeltem, ahogy közeledik, Bachir kezében egy marék kréta, ahogy elem ért, ösztönösen kivettem a lábam, Bachir megbotlott, egy kréta kiesett a kezéből, éles koppanással ért le a kőre, ahol apró darabokra tört. Bachir megállt egy pillanatra, rám nézett, kicsúszott a számon, hogy „bocs”, bámult, felidegesített, ahogy nézett. „Mi van, migráns?” – mondtam pökhendien, de bártortalanul. Bachir szeme tüzet hányt, mérgesen kiáltott vissza: „Magyar vagyok, hülye!” – majd sírva a termébe szaladt. Néztem, ahogy becsapódik az ajtó Bachir mögött, kirázott a hideg, libabőrös lettem, büntudatot éreztem, de azt nem tudtam megfogalmazni, hogy miért, éreztem, hogy nem kellett volna szólnom semmit, hadd mászkáljon itt előttem a folyosón, tulajdonképpen nem is ismerem, nem tudok róla semmit, egyszerűen talákoztunk már a fociedzésen, nem is beszélünk soha. De a srácok azt mondják, bevándorlók a szülei, meg ő is, meg hogy mit keresnek ezek itt, gondolom, az iskolában, végül is menjenek haza, ez igaz.

Kicsöngettek. Pár másodperccel később kitódult egy csomó gyerek a folyosóra, mint a hangyák, ellepték a szűk teret, szinte érezni lehetett, ahogy egyik pillanatról a másikra fojtóvá, elhasználódottá válik a levegő, ahogy a sok ember ezernyi illata összekeveredik, és szinte percek alatt elhasználták az összes oxigént a folyosón. Kilépett a teremből Wanheisler, aki az ezernyi diák között rögtön meglátott, ahogy a terem ajtajával szemben, az ablak alatt ültem, oda lépett hozzám. „Állj fel, ha itt vagyok! Utánam!” – legyintett a kezével, és elindult a tanári felé. Komótosan felálltam, és mint egy pótkocsi, mentem a tanárnő után, aki úgy vágta az utat a folyosón a diákok között, mint egy szirénázó mentőautó a zsúfolt úton, felülről nézve még akár látni is lehetett volna, ahogy a tanárnő nyomán a diákok arrébb ugranak, mint ahogy egy hullám fodrozódik a folyón elhaladó hatalmas uszályhajótól. Wanheisler meg ment előre, és hangja a gőzmozdony hangja, sipítozása egyszerre volt hallható, felfelé szálló és gomolygó sűrű, fekete füst, vele a mozdony sípjának vonyítása, ahogy a keresztveződésen előtte áthaladó autósoknak jelez, hogy vigyázz, jövök. „Várj itt!” – mutatott rám, megálltam a tanári ajtaja előtt. Berobogott a tanáriba, majd kisvártatva kilépett, és kéjes vigyorral intett. „Vár téged az igazgató úr!”

Bementünk az igazgatói irodába, az ajtó becsukódott mögöttünk, és szinte egyszerre megszűnt a külvilág zaja, mintha egy másik világba csöppentünk volna, néma csend honolt a szobán, hallani lehetett az ébenfából fara-

gott ingaóra kattogását, ahogy serceg az igazgató úr tolla, ahogy egymás után ezredszer is leírja a nevét, és közben bal mutatóujját benyálazza minden alkalommal, majd azal felhajtja a lap szélét, aláír, nyálaz, felhajt, összefog, aláír, nyálaz, felhajt, összefog, aláír, nyálaz, felhajt, összefog, aláír, kész, felnézett a két vendégre. „Üljetek le!” – biccentett. Leültünk. Először Wanheisler tanárnő, aztán én. Elég kényelmetlenül éreztem magam, nem tudtam, hova nézsek, hova tegyem a lábam, a kezem, nem mertem se Wanheislerre nézni, se Berényi igazgató úrra. Rossz ez a bizonytalanság, amikor várni kell, amikor nem tudod, mi fog történni. Az jutott eszembe, hogy nem is tudom, mi Berényi igazgató úr keresztnéve, pedig ezt tudnom kellene, hiszen már négy éve ide járok, ebbe a gimnáziumba, és ezerszer hallottam Berényit beszélni, minden évnytón, minden október huszonharmadikán, minden március tizenötödikén, minden ballagáson és évvárón beszélt, és mindig ugyanazzal a mondattal zárta a beszédeket, „Ne feledjétek, kedves diákok, nem mi, tanárok, hanem az iskola a ti tanítómesterek!” már szinte kívülről tudtuk, és már együtt szavaltuk az igazgatóval minden ünnepség végén: „az iskola a ti tanítómesterek”, mondtuk dörmögve, elröhögve a végét, de nem igazán értettük, hogy mit tanít az iskola, amit a tanárok nem tanítanak, hogy akkor meg minek is a tanár, meg ez az egész órára járás, ha elég lenne csak az iskolába bejönni és együtt lenni; egyszer meg is kérdeztem egy hittanóra után Péter atyát az Alkony úti plébánia udvarán, hogy „Mit jelent az, hogy az iskola a tanítómester, nem a tanár, vagyis hogy inkább az iskola a tanítómesterünk, mint inkább a tanárok az iskolában?”. Péter atya a fejét vakarta, és azt kérdezte, hogy „Hol hallottunk ilyen összevisszaságot?”, és hogy „Nem kellene kiragadni sorokat és részleteket egy beszédből, bizonyára az egész mondandónak volt értelme”, meg aztán „Nyilván ez egyfajta konklúziója volt a beszédnek, egy igazi tanítás, úgyhogy jobb volna inkább az egész beszédre figyelni, nem csak a végén örülni, hogy vége van, és megjegyezgetni ilyen részleteket, nyilván arra gondolt igazgató úr, hogy a közösség ereje olyan erős, hogy legyőz mindent, de természetesen a tanárok, a tanítók is nagyon fontosak”, „Értem...” – mondtam bólogatva, de valójában nem értettem, inkább alibinek éreztem az atya válaszát, de mivel nagyon szerettem, ahogy tanított és ahogy bánt velünk, így később se firtattam az egészet, inkább úgy könyveltem el magamban, hogy van legalább egy mondat, amin el lehet hülyéskedni a haverokkal az ünnepségek végén, amit mindig együtt mormolunk hátra a fiúkkal „... az iskola a ti tanítómesterek!”, majd röhögünk egyet, addig míg hátra nem szól Petrika tanárnő, hogy „Csssiss! Csönd legyen már! Nem igaz, hogy nem tudjátok végigállni ezt a pár órát nyugodtan, semmi más dolgotok nincs, csak figyelni! Legalább tanulnátok valamit!”

„Halloom, betelt a pohár, Péter! – nézett rám az igazgató. – Nem is tudom, mit mondjak. Ebben az évben már a második igazgatói beírásod lesz ez!” Megköszörülte a torkát, komótosan ivott két korty vizet. „Mivel tudod magyarázni ezt az agressziót?” Széttárta a karját. „Apádnak

azt ígértem, hogy embert faragok belőled, de így el kell válnunk egymástól, ez a nagy múltú intézmény nem tűri az agressziót!"

Apám nevének hallatára felnéztem az igazgatóra, a tarkómon éreztem a tanár nő forró leheletét, és tudtam, hogy elégedetten figyel, szemével végigköveti a homlokomon lecsorgó izzadságcsepp útját, végig az arcomon, egészen ahogy a padlóra csöppen, közben az igazgatót figyeltem, az járt a fejemben, hogy hogy meri idehozni az apámat, az apám emlékét, egyáltalán a családomat ez az ember, akinek még a keresztnévét se tudom, akivel soha egy szót se váltottam, akihez semmi közöm, aki meg sem ismer a folyosón, akinek csak egy munkaanyag vagyok, egy statisztikai sorszám, egy rozsdás fogaskerék, akit el kell távolítani a gépezetből, és egyáltalán, pont ő, aki mindig is a közösségről, az iskola erejéről beszél, azt mondja, hogy ennek a nagy múltú intézménynek okoz kárt a létem, nem is neki meg a tanári karnak meg az osztálynak meg a közösségnek, és hogy az iskola meg a hagyományok nem tűrik itt az agressziót, pedig a múlt félévben is volt egy öngyilkos fiú, aki az osztályfőnöki óra kellős közepén ugrott ki a másodikról, mert televarták elégtelennel az ellenőrzőjét, és nem mert megmondani a szüleinek; aztán ott volt a tizedikes lány esete, akit a rendőrök vittek el egy órától, mert valami prostituálthálózat tagja volt, még a szülei is tudtak róla, vagy ők is szervezték be, aztán a lány megúszta egy igazgatóival, két év múlva még dicséretet is kapott a közösségi munkájáért; hát akkor engem miért nem illeget még egy esély, ki ez az ember, aki nem kíváncsi a véleményemre, nem akarja tudni tőlem, hogy pontosan mi történt, engem meg se hallgat...

Közelebb jött az igazgató, fölém hajolt. „Hogy történt ez az egész eset? Aludtál órán, aztán neked állt följebb? Bántalmaztad Wanheisler tanár nőt, aki a lelkét teszi ki értetek, hogy le tudjatok érettségizni?”

Válaszolni próbáltam, de alig jött ki szó a számon, csak nyeltem a könnyeim, úgy éreztem, a szemem befelé könnyezik, csak nyeltem a könnyeimet, majd megszólaltam, dadogva... „Tanár nő lökött el, végül is...”

A tanár nő felpattant, és éles, felháborodott hangon felkiáltott. „Az egész osztály látta, így próbálsz hazudni?! Aludtál az órán, meglöktél, és azt ordítottad, hogy cseszd meg!” A tanár nő egyre erősebben kezdte szedni a levegőt, arca vörösbe fordult, úgy látszott, el fog ájulni.

„Ülj le, kérlek!” – fordult az igazgató Wanheisler tanár nő felé, és kezével tessékelte is.

„Hát, Péter, ezt sosem gondoltam volna! – csóválta a fejét Berényi. – Jövő héttől kereshetsz magadnak másik iskolát, bár nem hiszem, hogy ezzel a két igazgatói megrovással sok esélyed lesz bárhol is. Én nem kerülnék anyád elé a helyedben, szegény asszony! Hagyj most bennünket magunkra, elmehetsz!” – megfogta a vállam, hogy feltessékeljen, majd ki a szobából. Engem ne lökdössön, ne vezetgesen, kirántottam a vállam a kezéből, köszönés nélkül mentem ki a szobából, iszonyatosan dühös voltam, nem hittem el, hogy a felnőttek, a tanárok, az igazgatók nem akarják

látni az igazságot, miért kell ellenem összeesküdni? Csak mentem, gyors léptekkel, át az üres folyosón, egészen az osztályom fogasaihoz, a többiek már az órán ültek, kihámoztam a sok kabát közül a sajátomat, felvettem, jó szorosan nyakam köré tekertem a sálamat, a kijárat felé siettem. Megtorpantam egy pillanatra, ahogy a kabát és a sál hozzáért az arcomhoz, megéreztem a ruha erős, de kellemes parfümillátát, apám illatát, aki reggelente, mielőtt munkába ment, belépett hozzám a szobába, akkor még aludtam, legtöbbször félálomban voltam, vagy ha már ébredtem, akkor is vártam, és inkább csukva tartottam a szemem, a zajokat figyeltem, hallgattam a folyosón, ahogy munkába készül, és tudtam, vártam, hogy belépjen, és egy csókot adjon a takaró alól kilógó fejemre; volt, amikor meg is simogatta, minden hajnalban így volt, ha munkába ment, és a takarón keresztül éreztem apám parfümének illatát, ahogyan akkor, ott az iskola folyosóján is éreztem azt az illatot, ahogyan a kabátban, apám egykori kabátjában még benne ragadt, kimoshatatlanul.

Kiléptem az épületből, egyenesen az utcára, a portással se törődtem, pedig az utánam kiáltott valamit (Dezső bá' rendes csóka, de most hagyjon békén!), becsapódott mögöttem a hatalmas, százéves tömörfa kapu, arcomba süvített a szél, elszorult a torkom, éreztem apám illatát, és eszembe jutott, hogy aznap reggel, amikor elment, akkor nem is egy, hanem két csókot nyomott a fejemre, akkor reggel fel kellett volna kelnem az ágyból, és utánaszaladni, megölelni, megmondani neki, hogy mennyire szeretem...

JULES VALLÈS

A gyermek (3.)

(folytatás áprilisi lapszámunkból)

Jules Vallès A gyermek című könyve 1879-ben jelent meg először

Faluról származunk.

Apám egy büszke paraszt fia, aki azt akarta, hogy a csemetéje tanuljon, és *pap legyen belőle*. A fiút tehát elküldték egy plébános nagybácsihoz latint tanulni, majd a teológiára.

Apám, vagyis a fiatal ember, aki később az apám lett, továbbáll, érettségizni, érvényesülni akar, beköltözik egy sötét utca sötét szobájába, ahonnan napközben eljárt magánórákat adni hat souért, és ahová esténként tér vissza, hogy egy parasztlánynak udvaroljasson, aki később az anyám lesz, és aki akkoriban egy beteg nagynénit ápolt. Ezzel magára haragítja a plébános nagybácsit, és szakít az egyházzal. Szeretik egymást, *összeillenek*, összeházasodnak! Emiatt a szülőkkel is összevesznek, hogy végül létrejöhessen a nyomor és a nincstelenség frigye.

Ennek az áldott házasságnak én vagyok az első gyümölcse. Egy régi faágyban, falusi poloskák és papneveldei bolhák között láttam meg a napvilágot.

A ház tulajdonosa egy ötvenéves asszony, akinek csak két foga van, az egyik barna, a másik kék, és aki mindig nevet. Jóságos teremtés, mindenki szereti. Férje borkészítés közben belefulladt egy hordóba. Ez az eset nagyon elgondolkodtatott. Nagy félelmet ültetett el bennem a boroshordók és nagy vágyat a bor iránt. Nagyon jó dolog lehet, ha Garnier úr – ez volt a becsületes neve – annyit ivott, hogy belehalt. Garnierné minden vasárnap a szeretett férjének illatát idéző borból iszik. Az ura cipője is ott van a padlón, mint két üres boroskanna.

A házban, ahol lakunk, rendszeresen isznak. Az abbé, aki a mi szintünkön lakik, sosem áll fel az asztal mellől, amíg szét nem állnak a szemei, nem lángol az arca, a füle. Az orra, mint egy meghámozott paradicsom, lehelete, mint amikor a kulacsot kinyitják.

Van egy szobalánya, Henriette kisasszony, akire furcsa szemeket mereszt, amikor iszik. Mondanak róluk ezt-azt a hátuk mögött.

A másodikon Grélin úr lakik. A tűzoltók parancsnoka, Úrnapján ő vezényel a téren. Grélin úr építész volna, de azt rebesgetik, nem ért hozzá: „a főteret is miatta árasztja el mindig a víz, pedig ötvenezer frankba került a városnak; ha a felesége nem volna...” Mindenfelét beszélnek a feleségéről. Kedves nő, nagy fekete szemekkel, apró fehér fogakkal, kis pihéssel a szája fölött. Járás közben mindig dagad a szoknyája, és kopog a cipője.

Azt mondják róla, „szeretői” vannak. Én nem tudom, mi az, csak annyit tudok, hogy hozzám nagyon kedves, megsimogatja az arcom, amikor elmegyek mellettem, és szeretem, ha megölel, mert jó az illata. A ház népe távolságtartó velem, de nem nyíltan.

- Szóval azt mondja, jóban van a segéddel?
- Persze, nagyon is jóban!
- Ó, az a szegény Grélin!

Ezt a párbeszédet többször is hallom megisméltetni, és anyám olyan szavakkal kommentálja, amelyeket nem értek. „Mi, tisztességes nők meg halunk éhen. Ezeknek meg tálcán kínálnak mindent!”

És Grélinné nem tisztességes nő? Mit követhetett el? Mi ez az egész? Szegény Grélin!

Pedig Grélin teljesen elégedettnek látszik. Cirógatják a gyermekeiket, játékokat vesznek nekik, én meg csak pofonokat kapok, a pokolról szónokolnak nekem, és azt mondják, hallgassak. Jobban szeretném, ha Grélin úr gyermeke volnék. De hát tessék! A segéd meglátogatná az anyámat, amikor az apám nincs otthon... Azt hiszem, nem törődnek velem.

Már nagy vagyok, iskolába járok.

Ó, de szép volt a kis iskola! De szép az utca, és milyen eleven a vásáros napokon!

Nyihogó lovak, megkötött lábú, rögögve topogó malacok, ketrecekben szárnyukat csapkodó tyúkok. Zöld kötényes, vörös szoknyás parasztasszonyok, kék sajtok, gyümölcskosarak, piros rettek, zöld káposztafejek!...

Az iskola mellett egy fogadó áll, ahol szénát szoktak lerakodni. A szénát, amibe nyakig merülünk, ahonnan borzas fejvel, izzadtan mászunk elő, a nyakunkat még sokáig szúrják az ottragadt, túhegyes szénaszálak!...

A szénakazalban gyakran elveszítjük a könyveinket, az övünket, a kalucsninkat... Egy ünnepi pillanat minden öröme, egy vészhelyzet minden izgalma... Micsoda percek!

Ma is, ha elhalad mellettem egy szénásszekér, leveszem a kalapom, úgy megyek utána.

(Szócs Imre fordítása)

JUHÁSZ-BOYLAN KINCŐ

Mese a lányról, aki kiradírozta magát

Juhász-Boylan Kincő

Szerda reggel kiradíroztam magam. Úgy kezdődött, hogy hétfőn, rajzórán összegrafitoztam a kezem, és, amikor elfújtam róla a morzsalékokat, észrevettem, hogy egészen átetsző; lehet, túl erősen súroltam. Ki tudtam venni mögötte a formákat, alakokat, tanítónéit,

füzetet, az írást ugyan nem. Azt hiszem, a többiek nem vették észre, de a biztonság kedvéért igyekeztem a nap további részében hátra yzebre tenni a kezem.

Kedd reggel megpróbáltam, és sikerült kiradíroznom a szemem színét. Nem nagy kunszt, csak felfele kell nézni, mint amikor kipróbáltam anya spirálját, nem szabad túl erősen, mert tátongó lyukak maradhatnak az arcon, a maradék időben pedig igyekeztem senki szemébe sem nézni, akkor már a földet.

Aztán szerda reggel kiradíroztam magam. Lent kezdtem, a lábfejemenél, lassan dolgoztam felfelé, térdet, csípőt, köldököt, melleket, kulcscsontot, aztán fentről lefele, a haját, az arcot, füleket, a kezeket a legnehezebb.

Anya indulás előtt felszólított, hogy legyenek szívesek nem el kézni. Jó, hogy korábban ment el, megspórolt így egy sor kellemetlen beszélgetést egy kiradírozott lánnyal, ilyeneket, hogy miért nem látlak, vagy lyézusomömlikatej. Szóval a müzli szépen megette magát, és a türkiz vászontáska végigsétált a Majális utcán, be a szabókert mellett, iskolába.

Hetekig csak reggelenként a bevetetlenre aludt ágyról gondolhatták, hogy létezem valahol, de megsajnálta őket, és egy nap leléptem.

Parkban, padon nem jó aludni, akkor inkább karton dobozban a péntekenként kített kölyökkutyákkal, akiket nagyon örökre kéne fogadni már, betegek, gyulladtszeműek, nyüszítenek, kis focilabdagyomruk van, legalább féreghajtó kéne. A szerencséd, ha ki vagy radírozva, hogy nem fázol, és nem csípnek a bolhák (tekintve, hogy nem látnak – ezzel nagyapa vitatkozna, hiszen a bolhák éjjel is csípnek, de nagyapa nem találkozott még kiradírozott emberrel).

Aztán megtaláltam Courtöt, aki százhetvennégy éves, és egy padlásszobában lakik, a város fölött. Régen festett, de, mióta szellem lett, valahogy másképp működnek az ecsetvonások, mondja. Azóta heccből Joey vagy ő otthagyt egy-egy képet Joey nagymamájánál, aki egy kertvárosi, kis-é omladozó villában lakik. A Donna Isabellának keresztelt

néni majd eladja egy antikváriumosnak a festményeket, az antikváriumos meg, körülbelül kétszeres áron, továbbadja műgyűjtőknek. Mindenkinek jó ez, a villa nem porlik el végleg, az antikvárium nyitva tart, a műgyűjtők meg Court cirkalmasan aláírt képeivel gazdagodhatnak. Egyszer azonban egy műgyűjtő sokallta az árat, ezért bevizsgáltatta a festményeket, és megállapította, hogy nem eredetiek, az ecsetvonások, ugye. Az antikváriumos reggelre eltűnt, Courték meg inkább hagyták az egészet.

Amikor elmondtam Courtnek, hogy ki vagyok radírozva, rátromfolt. Neki olyan radírja van ugyanis, amivel azt lehet kiradírozni, amit az ember mond. Először nem hittem el, de egy reggel bocsánatot kért azokért, amiket múlt éjjel a kocsmuccán ordibáltak Joey-val, és én mondtam, hogy nem gond, már el is van felejtve, és tényleg nem emlékeztem egyáltalán, és akkor diadalmasan mosolygott, hogy nálátom. De nem mondta el, hogy pontosan miket is ordibáltak, mert gyerek vagyok, és ügyis megint ki kellett volna radíroznia, amit mondott.

És akkor is a radír működhetett, amikor arra kértem, énekelje el a Lola számait, egyáltalán nem emlékezett rájuk, pedig Court rendesen akármeddig tudott beszélni és akármit végig tudott énekelni.

Lola Rose jazzénekesnő volt, amikor Court festő, gyönyörű és hangos szerelem volt az övék, összevissza cikkeztek rólu k a lapok (Joey azóta is tárgyalásokat folytat filológusokkal, az Akadémia most egy művészszerelemről szóló fényképes albumot szeretne kiadni, Court belemenne, mert Joeynek nagyon kell a pénz, Lola azonban halála után elköltözött Norvégiába; Court utoljára egy fjardon ülve festette le, de már csak emlékezetből, és az a benyomásom, hogy nincsenek beszélőviszonyban). Najó, Lola inkább sanzonénekesnő lehetett, és sosem futott be egészen, de kiadták két lemezét, amiket Court a többi között tartott. Egész nap szólt a jazz, és én együtt énekeltem Lolával. De egyszer Court felhívta a figyelmemet a tényre, hogy akinek ki vannak radírozva a hangszálai, az nem tud énekelni, *cicus*, és én rájöttem, hogy milyen igaza van, és azóta inkább nem dúdlok lemezekkel.

Annak ellenére azonban, hogy szellem, és gyakorlatilag neki sincsenek már hangszálai, Court rémsokat beszélt, néha tök gonoszakat is, de ha látta, hogy megbántott, megkérdezte szégyenkező-kutyaszeműen, hogy, ugye, azért nem haragszom, és már radírozta is. Éjjelente végigment azon, amit napközben mondott, és radírozott, radírozott, egyetlen rossz mondatára sem emlékszem. Szóval nem ►►

Petőfi legyőzte a kísértetet

Kedves Olvasóink, ugye, korábban megegyeztünk abban, hogy egy történetnek nem kell feltétlenül igaznak lennie ahhoz, hogy népszerű vagy maradandó legyen. Abban is, hogy a történet sikerének vagy kudarcának titkát esetenként kell megfejteni.

Legutóbb az 1848–49-es szabadságharc vezetőjéről, Kossuth Lajosról szóló történeteket tekintettük át. Most a magyar nemzet egy másik lelkesítő hősről szóló történet szeretnék nektek bemutatni.

Petőfi Sándorról ti is sok történetet hallhattatok, olvashattatok. Tudomásotok van a vándorlásairól, az Arany Jánoshoz fűződő bensőséges barátságáról, önérzetes költői fellépéséről, az 1848. március 15-i eseményekben játszott szerepéről, Bem Józsefiránti tiszteletéről és a harctéren bekövetkezett hősi haláláról. Amerre járt, a magyar nyelvtérületen mindenütt mondák tartották életben emlékezetét. Emlékezetes mondásai kiszíneződtek, kontextualizálódtak. Halálának körülményeiről különböző feltételezések kaptak lábra. A fehéregyházaiak mellett a székelykeresztúriak, valamint a tordaiak is tudni vélték, hogy Petőfi náluk alusza örök álmát. Álhírek szerint az orosz kényszermunkára hurcolt költőt évtizedek múltán is visszavárták.

Ákárcsak Kossuth Lajosról, Rózsa Kálmán és neje kiadója Petőfi Sándorról is egymás után jelentette meg a népszerű ponyvakiadványokat. Olyanokat, mint *Petőfi nyerte meg az ütközetet*, *Petőfi mint nemtő*, *Petőfi csodálatos védekezése*. *Petőfi az őrtűz mellett*, *Petőfi megmenti a sereget*, *Petőfit megmenti az oláh leányt*, *Petőfi végzete*. Ezek közül

egyét választottam ki számotokra. 1905-ben jelent meg, a címe: **Petőfi leveri a kísértetet**.

A fiatal Petőfi a nagykarolyi megyebálon ismerte meg későbbi feleségét, az erdődi uradalmi felügyelő lányát, Szendrey Júliát. Kölcsönösen egymásba szerettek, s Petőfi engedélyt kért az erdődi látogatásra. Történetünknek ez a valóságos háttere. Az események azonban innen a fantázia világába vezetnek.

Petőfi két barátjával érkezik meg Erdődre. A tisztartó és leánya örömmel fogadja őket. Papp Endre már érkezésükkor borzongató emlékeket elevenít fel az erdődi várkápolna titokzatos alagútjáról, az ott talált csontokról. Egyik feltételezés szerint egy hirhedt rablóbanda szorult a titkos rejtkehelyre. A hallottak szóra bírják a vendégfogadó kisasszonyt. Bevallja, hogy a vár lakóit éjszakánként kísérteties dörömbölés tartja rettegésben. Petőfi megfogadja, hogy behatolnak a rettegett szobába, s kiderítik, mi okozza a túrhetetlen zajt. Lelkes vendégeit a ház ura, maga Szendrey is megpróbálja lebeszélni veszélyes vállalkozásukról.

Csak fegyverekről gondoskodjék, bátyámuram, majd elbánunk mi azzal a kísértettel – válaszolják a fiatalok.

Éjszaka a kísértetek valóban életre kelnek, előbb dörömbölés, majd fény sugar adja tudtul jelenlétüket.

Olvassuk együtt az érdekesítő epizódot:

E pillanatban az ajtó nesztelenül kinyílt, s egy fehér alak volt látható az ajtó közben, amelynek a szeme tüzes parázs-ként világított. ▷▷

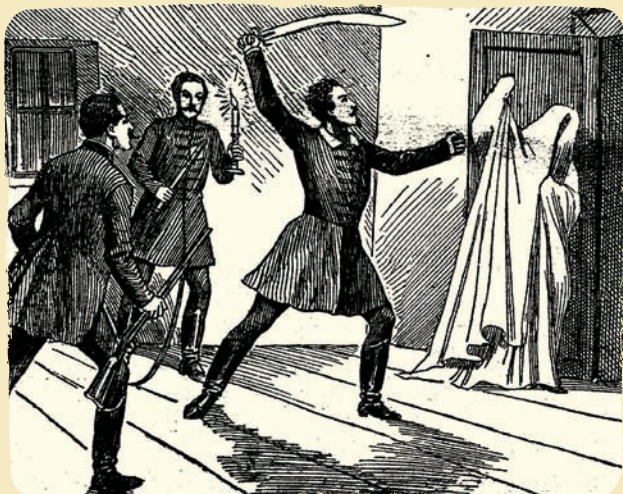
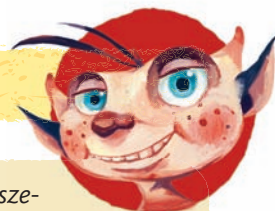
►► haragszom, csomót tanultam tőle, a századforduló összes művész- meg simanevét, csak közben bosszantóan sokat beszélt, és az is idegesítő volt, hogy sohasem tudtam pontosan, épp miben ügyködött, néha eltűnt napokra, néha összefutott Joeyval, *valami cuccok ügyén* – legelünk, baba, kacsintott ilyenkor Joey. Arra sem emlékszem, hogy Joey mit dolgozott. Néha beesett megverve, én meg rádirozhattam a horzsolásokat meg a foltokat, de értse meg, nem tudom teljesen eltüntetni a karikákat a szeme alól, ahogy az őszülő hajszálait sem, és a szeme zavarossága sem rádirozható a végtelenségig, mert a tátongó lyukak... Aludnia kéne éjjel, meg vitaminokat szedni, mondom, a nem-szellemeknek muszáj, ők meg elröhögik, hogy persze, vitaminokat.

De tényleg, cicus, nem kéne ezt csinálnod, haza kellene menned egyszer, mit fognak szólni a szüleid, évek óta laksz

már egy padlószobában, valami szellemmel, és oké, hogy zenéből vannak a falak és táncol a padló, de tudod, azt nem tudom kiradírozni, amit látsz, max te, és ekkor már unom elmagyarázni neki, hogy nem pont így működik a radír, és egyszercsak, amikor sokadszorra kezdi el mondani, kiradírozom a száját. Ami külön vicces, mert csak ül ott, és mondaná tovább, de nem tudja száj nélkül, meglepetten pislog és ijedt kicsit, és akkor csak lesétálok a lépcsőn, valamiért nyár van, délután, üresváros.

És arra gondolok, hogy rohadtul hiányzik valami, talán anyáék, talán, rohadtul, mondogatom egy darabig, ízlelgetem, hol tanultam meg így beszélni, szappan-tisztavíz-mosdkiaszád, tuti, hogy Court vagy Joey mondta, és akkor rájövök, naná, hogy a szavakat azért mégsem lehet teljesen kiradírozni.

▷▷ Most még nagyobb sivitás hallatszott, aztán a kísértet kezével hivatogatólag integetve, lassan hátrálni kezdett.

Utána, fiúk! – kiáltá Petőfi, akit a szokatlan látvány egy pillanatra szintén zavarba hozott, s kardját suhogtatva berohant a kamarába, de a félhomályban megbotlott és elesett.

Mire felugrott, a fehér alak eltűnt, barátai pedig halott-halványon, reszkető inakkal álltak a küszöbön.

Hoztátok be a gyertyát – szolt Petőfi parancsoló hangon.

Ne kísérsd az Istent – mondá Riskó –, ha nem lett volna kísértet, nem tűnhetett volna el, mint a pára.

Gyávák vagytok, ha nem követtek! – kiáltott ki Petőfi vad haraggal. [...]

Most már a rejtélyes pinceajtó előtt állott, amelyet villámgyorsan fölszakított. Sötétség ásitott reá a mélységből. De újból fütyülést, sivitást hallott, majd meg tompa dörömbözést.

Aztán valami kényszag áradt szét az egyik sarokból, ahonnan úgy rémlett neki, mintha valami kígyó szeme világítana.

Majd megint egy fehér alak suhant el pár lépésnyire tőle, akit egy második és harmadik fehér alak követett.

Adjátok kezembe a gyertyát – mondta Petőfi –, ha nem akartok követni, mert látnom kell ebben a pincében.

Veled tartunk, csak nem hagyhatunk a veszedelemben – felelte Riskó s azzal ok is a pince ajtajához léptek.

A három kísértet most megállott előttük, lehúzódtak csaknem a földig, aztán kiegyenesedtek, s egészen a pince boltozatáig nyúltak ki.

Mindegyiknek tűz villogott a homloka táján, és úgy zörögtek, sziszegtek, mint a csörgőkígyók.

A szögletből pedig láng csapott fel és sajátságos sustorgás hallatszott.

Petőfi kezébe kapta a gyertyát, aztán lenézett a pincegátdorba, hogy nincs-e valami akadály a lába előtt.

Majd egyenesen a három kísértet felé lépett. Ezek sietve hátráltak a szöglet felé.

Most úgy rémlett Petőfinek, mintha a szemek villogását látná a szögletből.

A kísértetek pedig lassan szétváltak; egy a közepén maradt, kettő pedig lassan jobbra és balra húzódtott.

Petőfi önkénytelenül hátralepett. A gyertyafénynél észrevette, hogy azok a fehér leplek megmozdulnak, és fütykösök húzódnak ki alóluk.

Lőjjetek, vágjatok! – kiáltá Petőfi, s a jobb felől álló kísértetet úgy vágta fejbe a kardjával, hogy az lezuhant s vad ordításban tört ki.

A másik kettő erre fütykösével akarta leütni a költőt, de e percben eldőrdült a sörétre töltött puska, s mind a két kísértet jajgatva futott a szögletbe.

Gyávák – hallatszott most egy hörgő rekedt kiáltás, aztán másik három ember ugrott föl, s villámgyorsan körülfogták a költőt.

Hanem ekkor már Riskó és Papp Endre is tudta, hogy kivel van dolguk, s még mielőtt üthettek volna, puskatussal, buzogánnyal estek nekik.

Petőfi pedig oly ügyesen forgatta maga körül a széles kardot, hogy a fütykösök nem érthettek hozzá, s az egyik ketté is tört a kard vastag pengéjén.

A küzdelem hamarosan eldőlt, s a kísértetek kilétére is fény derül: egy titkos alagúton cigányok költöztek a Szendreyék által lakott vár pincéjébe, s ott berendezkedtek: „Egész kis földalatti paradicsom volt az. A földön drága szőnyegek, finom ágyneműek, selyem paplanok, a falakon képek.” A bátor férfiúk a hatóságok kezére juttatják őket.

S minthogy az udvarlás elmaradt, Júlia újabb látogatásra hívja Petőfi Sándort az erdői várba.

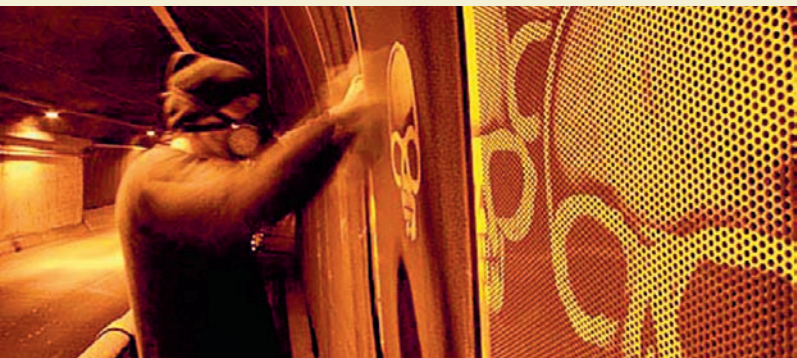
Hogy házasságuk idején vagy barátaiknak valaha is felemlgették-e ezt a kalandot, nem hisszük. Azt azonban annál inkább, hogy a ponyvaolvasó közönség kézzől-kézre adta a kis füzetet, mesélte és színezte a történetet. Nem mintha vakon hittek volna a kísértetekben, vagy abban, hogy Petőfi valóban szembesült volna velük. Inkább azért, mert meg voltak győződve arról, hogy Petőfi semmilyen nehézség előtt nem hátrált meg. Ha esetleg az erdői várban valóban lettek volna kísértetek, velük is szembeszállt volna. Mert Petőfi a költő, a forradalmár volt, aki lázadt, harctéren küzdött, és alkotott. Akiről jólesett történeteket mondani, hallgatni.

Az elmúlt hónapokban a ponyvaregény történetéből néhány népszerű darabot mutattunk be. Reméljük, élményt nyújtottak. Sikertörténetek ma is születnek és hódítanak. Ma azonban nem a földre terített ponyván, nem házaló könyvárusok árulják őket. Ezért nem is nevezik már ponyvaregénynek.

Tiszta művészet, mocskos művészet

Mikor válik egy köztéri fal megtisztítása bűnözéssé? Amikor művészetet csinálsz belőle. Vagy akkor bűncselekmény egy utcai mű, ha senki sem húz hasznot belőle.

Azt hiszem, a legtöbben közülünk írtunk már az újjunkkal mocskos autóra „mossál meg” feliratot. Vagy biztosan mindenki rajzolt már homokba, vagy látott friss betonban kéznyomot, nem? Az alábbi gyűjtés erre a gesztusra alapoz. Nekünk, embereknek muszáj belepiszkálnunk oda ... ahová bele lehet piszkálni!

Egyik ilyen emberünk, Nikita Golubev, Moszkvában él és dolgozik illusztrátorként, rajzolóként. Amit itt látunk, azt néhány hét alatt karcolta, radírozta, tisztította az utcán. Ő ugyanis a piszkos, sáros autókra varázsol állatokat, figurákat. Negatívban gondolkodik, hiszen a lap tiszta felületeit kell neki megrajzolnia, azaz kiradíroznia, hogy láthatóvá válják a kép. Tiszta mágia, kérem szépen!

Proboynick a művészneve, így szerepel az Instagramon is. Itt már látunk egyebet is tőle, megvan robocop, az alien szörny meg egy csomó festmény. Mégis a mocskos munkái a legütősebbek.

Ugyanezt a sémát használja piszkos falakon egy fiatalokból álló dél-afrikai csoport is, megfordított graffiti névvel fémjelezve. Úgy kreálnak újat, hogy elvesznek az adottból. Egy másik példa egy nagy fal San Franciscóban. Ebben az esetben egy tisztítószer is beszállt a buliba, hogy egy alagút falaira mossanak erdőt, eljátszozva azzal a gondolattal, hogy miként is nézhetett ki az a táj pár száz évvel ezelőtt.

Egy brazil kolléga Sao Paulóban csinálta ugyanezt. A rajzaival hívta fel a hatóságok figyelmét arra, hogy biza, jó lenne megtisztítani a falakat. A rendőrök békén hagyták az alkotót és a rajzait, a többi piszkos felületet az önkormányzat megtisztította. Később meg lemostak mindent. De hát ez is a célja ennek a fajta aktivizmusnak, hogy figyelmet irányítson egy problémára, jelen esetben környezetünk tisztán tartására. A rajzok ideig-óráig maradnak a falakon. A művészi tett tovább él a dokumentációjában, mindenki jól jár.

Elektromos autókát gyártók is lecsaptak az ötletre, világvárosaink kipufogógáztól szétszennyezett környezetét használják felületnek újító üzeneteik közvetítésére. Moose kivágja a formákat, stencileket, felvázolja a kompozíciót, hogy aztán lemossa vízzel, tisztítsa ecsettel. Tizenöt éve úzi ezt a kifejezési formát, ő nevezte el. Környezetünk szennyezésére figyelmeztet munkáival, hogy mit művelünk, mit szabadna művelnünk önmagunkkal, a természettel.

A fordított falfirka (reverse graffiti) járható út, a maga alkalmazott vagy független, törvényes vagy törvénytelen formájában, mert inventív, innovatív és izgalmas, feldobja a környezetünket, pozitív üzeneteket hordoz. Katartikus. Mielőtt apa lemosná az autót...

A tisztaság, tisztítás gondolatát több gyártó, brand is kisajátította, ezért is egy angol, Moose nevű fickót már rendelésekkel bombáztak az elmúlt időben. Ő az egyik úttörője ennek a mozgalomnak, olvasom. A hatóságok értetlenül állnak egy-egy ilyen tisztogató utcaművész előtt. Most akkor vandál vagy nem vandál, mert tisztít, nem piszkít?

Évezredek mítoszok szent fái festményeken

Csontváry Kosztka Tivadar *Magányos cédrusa* (1907) a magyar nép kitartását, fennmaradását, örökkévalóságát is jelképezi

A szomorúfűz – a monda szerint – lehajtott ágai alá rejtette a menekülő Szent Családot, az üldözött Jézust (Claude Monet: *Szomorúfűz*, 1918)

A pálmafa a keresztény szimbolikában a szabadulást jelképezi (Claude Monet: *Tájkép pálmával*, 1884)

Az olajfa az ókorban a biztonság és a jólét jelképe lett (Vincent van Gogh: *Olajfaliget*, 1889)

A legkorábban virágzó gyümölcsfa, a mandulafa a keresztény szimbolikában Mária tisztaságának jelképe (Vincent van Gogh: *Mandulavirágzás*, 1890)

A bűnbeesés ábrázolása az élet, a halál és a tudás (almafaként megjelenített) fájával (1200 körül festett falkép)

Az almafa termését a görög-római és a germán mitológiában a megismerés és a halhatatlanság gyümölcsének tartották (John Rocco: *Héra aranyalmafája*)

Egy görög mítosz szerint Perszephoné azért nem hagyhatta el Hádész birodalmát, mert evett az alvilág gyümölcséből, a gránátalmából (Dante Gabriel Rossetti: *Perszephoné*, 1874)

A keresztény művészetben a sudár mandulafenyő az ókortól kezdve az örök élet és a termékenység szimbóluma (Csontváry Kosztka Tivadar: *Fohászokodó Üdvözítő*, 1903)

„Olajág békéhez, pálma hőshöz, babér istenhez illő” (Chaucer)

A kelták hite szerint az ősökként tisztelt szent tölgyfa kivágása a törzs pusztulását jövendölte (a szent fát kivágó Bonifác középkori ábrázolása)

A legkiválóbb ókori és középkori költők, hadvezérek és sportolók homlokát övező babérkoszorú halhatatlanságukat jelképezte (Luca Signorelli: *Dante Alighieri*, 1295)

Az egyiptomi mitológiában a szikomorfát Nut égistennő növényi megtestesüléseként tisztelték

Istenek szent fája

Évezredekkel ezelőtt legendák születtek az ókor isteneinek fáiról, lombkoronáikban lakó istenségekről, szellemekről. Őseink a szent fák alatt tanácskoztak, törvénykeztek, ott választottak sírhelyet vezetőiknek. A viharokkal dacoló fák – talán mert életük hasonlít az emberekéhez: egyesenes állnak, éveken át növekednek, termést hoznak, megöregednek, végül meghalnak – az idők során jelképekké váltak.

A 2-3000 évig élő *fügefafa* és az örökzöld fák – *fenyőfélék*, *cédrus*, *ciprus*, *babér* – az örök élet és a halhatatlanság, a gyorsan növekedő *fűzfafa* az életerő és a szépség, a *szomorúfűz* a boldogtalan szerelem és a gyász, a zöld levelek a remény és a megújulás szimbólumai.

Az erőt, bátorságot, kitartást megtestesítő *tölgyfa* a görög-római mitológiában Zeusz, illetve Jupiter szent fája volt. Úgy tartották, hogy lombjainak susogása az ő szavait, akaratukat tolmácsolja, ezért gyakran ábrázolták a főisteneket tölgylevel-koszorúval. A tölgyet a skandinávok és a germánok Thor viharisten fájának tartották, és szent faként tisztelték ők is, a kelták is.

A több ezer évig élő, élelmszerként, testápolóként és fényforrásként egyaránt nélkülözhetetlen olajat adó *olajfát* a görögök Athéné istennő ajándékának, a mandulafenyőt Artemisz, az almafát Aphrodité istennő fájának tekintették. Apollón szent fája, a *babérfafa*, a győzelem, a dicsőség és a halhatatlanság hirdetőjévé vált.

A görög monda szerint az Apollón napisten elől menekülő Daphné nimfa változott babérfává (Baccio Bandinelli: *Apollón és Daphné*, 1518)

A görög mitológiában a fűzfa a múzsák szent fája volt (Raffaello Santi: *Apollón napisten a „Fűzfák hegyén”, múzsák és koszorús költők társaságában*, 1517)

Az olajfa a békét, a megnyugvást, a biztonságot és a jólétet jelképezte (olajbogyó-szüret egy ókori görög vázaképen)

A legenda szerint az indiai vallásalapító Buddha egy fügefafa (a szent Bódhifa) alatt ült „megvilágosodott”, ott fogalmazta meg válaszeit az emberi lét nagy kérdéseire

A Noé bárkájára olajgal visszaterő galamb az Istentől jövő békét, a reményt és az újrakezdést jelképezte

A bibliai Áron kivirágzó mandulaága a keresztény mitológiában a kiválasztottság, a hűség és a hatalom jelképe

A tavasszal elsőként kivirágzó mandulafa ága Mária szüzességének szimbóluma (középkori kódex illusztrációja)

Jézus (és Szűz Mária) alakját a középkori kódexek illusztrációin gyakran övezi mandula alakú dicsfény (*mandorla*)

A bibliai idők jelképes fái

A Bibliában számos fa leveleinek, ágainak és gyümölcsének van szimbolikus jelentése: a *tölgy* az állhatatosságot, a *fenyő* a kiválasztottságot, az örökzöld *borostyán* és a *babér* az örökkévalóságot, az *akác* a lélek halhatatlanságát, a *magyal* (melynek ágából a töviskorona készül) Krisztus szenvedését jelképezi. A gránátalmafa termése és virága a keresztény hagyományban a szeretetet, a termékenységet és a feltámadást szimbolizálja.

Az olajfával a vízözön-történetben találkozunk. A Noéhoz visszaterő galamb csőrében tartott olajág az esőzések végét, az életet és a reménységet jelentette, illetve a Teremtő békekötését az emberrel.

A zsidók a *datolyapálmát* tartották szent fának, benne az őszinteséget, szépséget, igazságosságot, győzelmet, örömet és ujjongást látták megtestesülni. Gyümölcse az Egyiptomba menekülő Szent Családot táplálta, ágait a számrháton Jeruzsálemben bevonuló Jézus lábai elé terítették.

A Bibliában szakrális jelentése van a virágzó *mandulafának* is. Isten úgy erősítette meg Áron és törzse számára az örökös papság ígését, hogy botja egyetlen éjszaka alatt rüggyet fakasztott, virágba borult és mandulát érlelt.

A Biblia egyik leggyakrabban említett növénye a legszebb, legnemesebb fának – az Úr fájának – tekintett, „égig érő” *libanoni cédrus*, amely egyaránt jelképezte a büszkeséget, az alázatosságot, az erőt, a szépséget és Isten örök uralmát.

Virágvasárnapján pálmaágakkal üdvözölték a Jeruzsálemben bevonuló Jézust (palermói mozaik, 1150 körül)

A reneszánsz korától az olajág a képzőművészetben is a béke szimbólumává vált (Hans Memling: *A béke angyala*, 1475)

A pusztában vándorló zsidókat tápláló manna a tamariszkusz (mannacserje) megbzgett kérégből folyó nedv beszáradt formája lehetett (Biblia-illusztráció, 1486)

A világfák fölé égitesteket, törzsük mentén állatokat, embereket, lombjaik közt madarakat, gyökerüknél kígyót ábrázoltak

Életfa mellett álló szerelmespár a 14. századi Manasse-kódex illusztrációján

Fügefafa, mint a tudás fája, a törzsére tekeredő kígyóval és meztelenségüket fügefalevéllel eltakaró öszüleinkkel (középkori ábrázolás)

Világfák, életfák, családfák

A legtöbb ősi kultúrában a magasra növe fa az istenek közelébe való törekvést, mélyre nyúló gyökere a föld alatti világgal való kapcsolatot jelképezte. A *világfa* a skandináv, az egyiptomi és a hindu mitológiában egyaránt az alvilágot köti össze a földi és az égi világgal, gyümölcse pedig halhatatlanságot biztosít.

Életfáknak az ókorban azokat a fákat nevezték, amelyek sorsa – hitük szerint – összefüggött az emberi élettel. A zsidó-keresztény hagyományban az *élet fája*, amely örök életet biztosított (volna) az ember számára, a Paradicsom közepén állt, a *jó és a rossz tudásának fája* mellett, amelyet a *halál fájaként* is ábrázoltak.

Az élet fáját gyakran jelenítették meg pálmafaként, a tudás fáját pedig eleinte fügefának, később almafának tartották. A Teremtés Könyvében leírtak szerint gyümölcsének elfogyasztása megfosztotta az első emberpárt (és utódaikat) a halhatatlanság ajándékától. Öszüleink, miután ettek a tiltott gyümölcsből, észrevették meztelenségüket, és „fügefaleveleket fűztek össze, hogy ágyékkötőt csináljanak maguknak”.

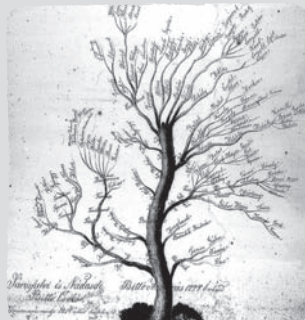
Végso soron életfáknak tekinthetők a családok rokoni kapcsolatait, lezármazási adatait bemutató családfák (nemzetségfák) is. Jézus családfája (az ábrázolásokon a többnyire alvó Jessze testéből sarjadó fa, *Jessze fája*) a Messiás felmenőit ábrázolja Ábrahámától Dávid király apján, Jesszén át a názáreti Józsefig, illetve Szűz Máriáig.

A Földközi-tenger mentén életfaként tisztelt pálmafát a jó és a rossz tudásának paradicsomi fájaként is ábrázolták (miniatúra egy 10. századi kéziratban)

A bűnbeesés után a tiltott tudás fájából a halál fája lett, amely pusztulást hozó gyümölcsöt termelt (Jost Amman metszete, 1587)

A magyar családok díszes ősfái a 17. század első felében jelentek meg (a Bittó család 1200-as évekig visszavezetett családfája)

Jézus nemzetségfájának ágain a Megváltó ősei, királyok és próféták ülnek (Jessze fája egy középkori kódexben, 1260)

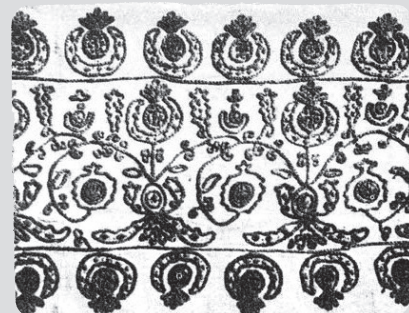

A szarusórtartót díszítő, fenyőfaként ábrázolt világfa csúcsán a Nap, ágai között csillagok, körülötte emberek és állatok láthatóak

18. századi tulipános (hozományos) menyasszonyi láda belsejébe festett életfa

A szerelmet, termékenységet, életet jelképező, sokmagvú gránátalma a reneszánsz korától a magyar népművészetnek is elterjedt motívuma

Napos, Holdas, madaras életfát ábrázoló széki varrottas

A lányos házak kapui elé állított, gyakran színes szalagokkal is feldíszített májusfa a természet újjászületésének szimbóluma

Fák a magyar néphagyományban

Ósi hitvilágunkban világfa kötötte össze az égi, a földi és az alsó világot. A magyar világfa a Föld közepéből nőtt ki, koronája az eget tartotta, és ágai között égítetek jártak: a Nap, a Hold és a csillagok. A világfa, a magyar ősvallás fontos jelképe, népmeséink és mondáink égiségig érfő fájaként maradt meg közösségünk emlékezetében.

Az ősi hiedelem szerint mindenkinek van saját életfája (*lélekfája*), amelynek sorsa összekapcsolódik az egyén életével. Erre emlékeztető régi szokás a fa ültetése a gyermekek születésekor. A magyar néphagyományban az élet és a termékenység jelképe a fiatal házásoknak ajándékozott, almával, dióval

feldíszített faág, illetve a tésztával bevont, kemencében kisütött ág (életfa, termőág).

A fűzfa lombfakadás előtt megjelenő füzérvirágzata, a barka, a mi vidékünkön a Jézus jeruzsálemi bevonulására emlékeztető palmaággal helyettesítő húsvéti szimbólum. A Virágvasárnapján megszentelt barkás ág, amelynek védelmező erőt tulajdonítottak, a feltámadást, a megújulást jelképezi.

Közmondásainkban *kemény fából faragták* a megingathatatlant, és *nagy fába vágja a fejszét* a nehéz dologba kezdő. *Nem látja a fától az erdőt* a részletekben elvesző, *maga alatt vágja a fát* az önmagát bajba keverő, és *rossz fát tesz a tűzre* a csínytevő. *Az ág is húzza az ágrólszakadt*, szegény embert, de *zöld ágra vergődik*, aki boldogul.

A Virágvasárnapján megszentelt barkaág – a népi hiedelem szerint – a jégesőt és a villámcsapást is elriasztja

A fák kapcsolódnak az emberi élet állomásaihoz a bölcsőtől a koporsóig, a fából faragott sírjelekig (a nyergestetői csatában hősi halált halt székelyek emlékkopjafái)

LACKFI JÁNOS

Nem kötelező irodalom (4.) József Attila mint bébiszitter

Ó, azok a gyönyörű, végtelenbe nyúló iskolai ünnepek! A 10. B. osztály külön műsorral készült, kedves diákok, iskolánk hajó az élet tengerén, emlékezzünk hőseinkre, kórusunk előadja az ismeretlen magyar zeneszerző összes műveit, most azok következnek, akikre büszkék vagyunk, Evelin bemutatja, hogy nyerte meg az ezeröttszáz méteres síkfutást, a hátsó sorban elájulnak, lábuknál fogva kivonszolják őket.

Ilyenkor szokott elhangzani Budipa Piroska negyedik osztályos tanuló előadásában József Attila Aaaaltatója.

Írta Gazdag Erzsébet, Donátsy Magda verse.

Lehúnyjakék szemétazég,

*lehúnyjasok szemétaház, dunnaaala talszikarét,
alugyelszé penkisbalázs, alugyelszé penkisbalázs...
alugyelszé penkisbalázs...*

És mindenki elalszik.

Ha egy anekdotára hallgatunk, biztos, hogy nem így szavaljuk ezt a verset. Egyik barátja állítólag megkérte József Attilát, hogy egy este *sittelje a bébikéjét*, vagyis vigyázzon Balázásra. Attila vagy régen látott élő gyereket, vagy régen volt gyerek (esetleg régen látott élő gyereket és régen volt gyerek), mert azt gondolta, Balázson megnyomja az OFF vagy a STAND BY gombot, aztán lesz egy potya estéje, és míg Balázs alszik, ő majd szépen megírja az előre eltervezett verset. Balázsról azonban Kínában lefelejtették az OFF gombot, olyan volt, mint bármely más normális gyerek. Jöttek a kis üzenetek a szomszéd szobába, Attila meg plafonon volt az idegességétől.

- Attila-Attila-Attila, itt vagy?
- HOL LENNÉK?!
- Attila-Attila-Attila, szomjas vagyok!
- NEM VAGY SZOMJAS!
- Attila-Attila-Attila, pisilni kell!
- NEM KELL PISILNIIII!
- Attila-Attila-Attila, nem tudok aludni!
- DE TUDSZ, TUDSZ, TUC-TUC-TUC-TUC!

Ez volt a tuc-tuc, József Attila esti diszkója. Így aztán, ha hihetünk a beszámolónak, végül nem azt a verset írta meg, amelyiket szeretne volna, hanem a kedvesnek tűnő Aludj el szépen kis Balázst. A sok hiábavaló altatási szándék után viszont egy átlagos szülőnél simán elszakad az a bizonyos cérna, és lehet, hogy így kezdi az altatást:

- Aludj el, gyöngyöm-bogaram, kincsem, tubicám, édesem, bigyó-bogyókám...

Lehet, hogy így folytatja:

- Látod, alszik már a cicaaaa, a bociiii, a kukásautóóóó,

alszik a tűzvíz-vezeték,

alszik a magasnyomású dugattyús kompresszor,

alszik a lézeres szemmútét,

alszik a bifidus essensis és a kompetenciavizsgálat.

De elég gyakori, hogy a kedves szülő listája így végződik:

- Aludj már, te bűdös, taknyos kölyök, mert leharapom a fejedet, hogy a labda vigye el a sípot egy mocskos, véres vágóhídi kirándulásra...

Szóval nem baj, ha eszünkbe jut egy emberi élethelyzet, és egy kis kakaót viszünk a szavaltatba:

- Na, most aztán már... aludj el szépen, kis Balázs!

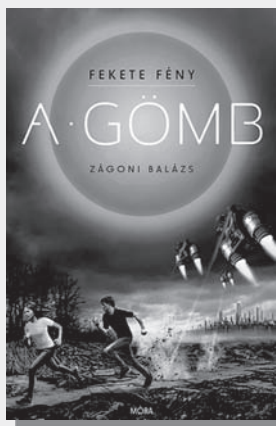
Csillag István rajza

A nyári olvasás más, mint a téli

A szobám hűvösében reggeltől-estig olvastam, és jeges teát ittam – így telt el az egyik legemlékezetesebb kamasz-kori nyári hónapom. Felszabadított a számtalan élmény, amit a könyvekből szereztem, az önállóság érzése. Elkezdtek összemósodni a könyvek történetei, szálai a gyors váltások miatt, olyankor lelassítottam a tempót. Volt egy listám, amit ma is őrzök, arról vettem sorra a könyveket, s jártam a könyvtárat egész nyáron.

Ha csak egy könyv is elér hozzád és megszólít a Cimbora alábbi ajánlatai közül, már megvan a lehetőséged arra, hogy új világot ismerj meg.

ZÁGONI BALÁZS A gömb

Móra Kiadó, 2018.

Ifjúsági kalandregény erdélyi szerzőtől:

„Mozdulatlanul lapulok egy nagy betoncső belsejében, ami valamikor talán szennyvízcsatorna akart lenni, aztán itt maradt haszontalanul az erdő közepén. Azon gondolkodom, vajon látja-e a drón a barna hátizsákomat, ami lecsúszott rólam, amikor beugrottam a csőbe, és meg tudja-e különböztetni a nedves levelek rozsdabarnájától. Mielőtt elindultunk, Apa végig a drónokról beszélt, de egy szóval sem említette, hogy már ilyen közel húzódik hozzánk a Tiltott Övezet határa.”

CAROLINE SOLÉ Szavazz rám!

Móra, 2017.

Ettől a könyvtől négylevelű lóhere nő az ember szívébe: oldalain egy hajléktalan kamasz arra ébred, hogy valóságshow sztárjává válik, de megpróbálja megőrizni önmagát.

„Amikor még nem az utcán aludtam, fel sem fogtam, milyen fontosak a barátok. Nem azért, hogy emeletes ágyon osztozhassunk velük, hanem egyszerűen azért, hogy ne bolonduljunk meg, legyen kihez szólnunk. A tudattól, hogy más is ugyanolyan nyomorult helyzetben volt vagy van, négylevelű lóhere nő az ember szívében.”

MOLNÁR KRISZTINA RITA Kréta-rajz

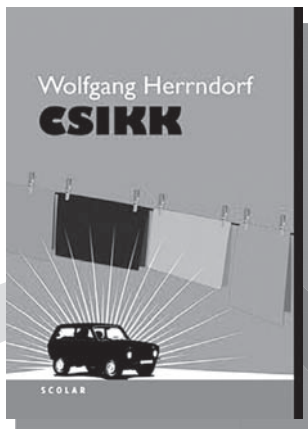
Naphegy Kiadó, 2016.

Nyári kalandok naplója három elbeszélő tollából

„Jelenleg az apró dolgok megjegyzésére szerettem volna felhívni a figyelmet. Arra, hogy a naplóírás segít abban, hogy ne hulljanak a feledés mélységes kútjába mindazok a kicsi, fontos dolgok, amik történnek veletek.”

„Én pedig úgy éreztem, teljesen felolvadok a vízben, és a végén én is épp olyan kék leszek, mint a tenger. Tintakék és türkizkék és zöldeskék és szilvakék és lenvendulakék és harangvirágkék és matrózkék és láboskék. És éjkek, mint Nüx vagy Szibill, ha megcsillan rajtuk a nap.”

WOLFGANG HERRNDORF Csikk

Scolar Kiadó, 2002.

Lopott Ladában a felnőttésg útján:

„A hat mélyhűtött pizza a kiolvadás után teljesen ehetetlennek bizonyult. Megpróbáltam az öngyújtóval egy darabkát megpirítani, de egyáltalán nem ment, és a végén a hat pizza úgy hagyta el a Ladát, mint az ufók az égő halálcsillagot.”

WILLIAM GOLDING A legyek ura

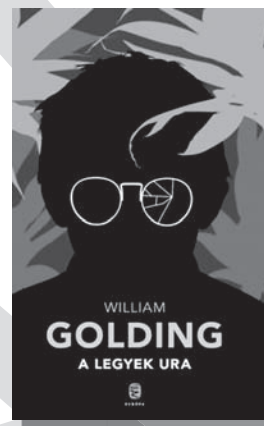
Európa Kiadó, 2017.

Világirodalmi klasszikus az ember természetéről

„Azt akarta mondani, hogy az emberek sohasem pontosan olyanok, mint amilyenek elképzeljük őket.”

„Tudom, hogy itt nincs szörny... úgy értem, olyan, ami agyarral, karommal támad... s azt is tudom, hogy itt nincs mitől félni... Szünetet tartott. / - Hacsak... / Ralph nyugtalanul megmozdult. / - Hacsak...? / - Hacsak az emberektől nem.”

(Online elérhető itt: literart.org.ro)

CSUKÁS ISTVÁN Nyár a szigeten

Könyvmolyképző, 2017.

Ha *A legyek ura* túl sötét, olvasd a hasonló helyszínű, de humoros verziót:

„Bádogos a fejére csapta a bográcstot.

- Mégis más, ha van az ember fején valami!

- Esetleg az se rossz, ha a fejében van valami! - jegyezte meg Messzéna vigyorogva.”

(Online elérhető itt: JaDoX - Petőfi Irodalmi Múzeum)

REJTŐ JENŐ Az elveszett cirkáló

Kossuth Kiadó, 2018.

Ha találkozol olyan emberrel, aki olvasta, de nem szereti Rejtőt, írd nekünk! „Ezután Rozsdással olyasmi történt, ami felmenő ágon száz évre visszamenőleg nem fordult elő a családjában. Könyvtárba ment.”

(Online elérhető itt: mek.oszk.hu)

Rozsdás menő.

Rozsdás könyvtárba megy.

Legyél olyan, mint Rozsdás!

Cimborá-kihívás

FÜLÖP DORKA

A történet, amely felnyitja a szemed

G. SZABÓ JUDIT: A macskát visszafelé simogatják

Nagyon szívesen olvastam ezt a regényt, az egész történet magával ragadó. Az író gondoskodott arról, hogy ne unatkozzunk a könyv olvasása közben, ugyanis, ahogy az ismertetőben találjuk: „G. Szabó Judit nyelve és humora senki máséval nem téveszthető össze az ifjúsági irodalomban.”

A könyvet először 1974-ben vehették kézbe az olvasók. Biztos vagyok benne, hogy az író többi könyve is (A madárijesztő-ház, Kristályszív akció) éppen ilyen érdekfeszítő és tanulságos. Jelen kötetet a Móra Könyvkiadó adta ki Budapesten, 2010-ben.

Jó volt olvasni a művet, melyben a főszereplő, Judit élete olyan hirtelen fordulatokat vesz, amikre még gondolni sem mertünk volna. Ráadásul az író az olvasót is bevonja a történetbe, szóval úgy éreztem, mintha én is a könyv egyik szereplője volnék.

A regény röviden azt meséli el, hogy Juditot ledobta egy Juci nevezetű ló, és kórházba kerül, mert megsérült a hármass csigolyája. Kilenc hosszú éjszakát kellett ott eltöltenie. Eközben minden este végiggondolt egy-egy részletet az ő siralmas életéből, és azt is, hogy másoknak milyen jó lehet. Valószínűleg feltevődhet bennünk az a kérdés,

hogy vajon másoknak tényleg sokkal jobb sorsuk van-e, mint nekünk? Az igazat megvallva nem, nem minden az, aminek látszik. Akármilyen jónak tűnik más élete, igazából senki élete sem felhőtlen.

A könyv címe találó, mert a főszereplővel törődni szeretnének, de ő ezt máshogy értelmezi, úgyhogy mindez fájdalmat okoz neki, mint a macskának, ha visszafelé simogatják, mert az rosszul esik az állatnak, annak ellenére, hogy mi azt azért tesszük, mert szeretjük őt. A főszereplő a könyv végén megérti, amit a mamája mondott neki korábban: „Olyan nekem, mint a macskának, ha visszafelé simogatják!” A könyv elolvasása közben elgondolkodtatt az a kérdés, hogy vajon tényleg szeretnek-e akkor is, ha nem azt kapjuk, amit várunk? Arra a következtetésre jutottam, hogy igen, akkor is szeretnek, ha nem úgy érezzük, mert nem mindenki egyformán fejezi ki a szeretetét. Például Zsuzsa, az egyik szereplő egyszer sem mondta, hogy Judit a barátnője, de attól még fontos volt számára.

Bátran ajánlom ezt a könyvet azoknak az embereknek, akik néha képtelenek elhinni, hogy valaki tényleg szereti őket, mert ez az írás felnyitja mindenki szemét, és emlékeztet arra, hogy milyen szép is az élet.

FEKETE DORKA FANNI DÓKA PÉTER: A kék hajú lány

Az igazat megvallva, én eddig nem túl sokat olvastam, de ahogy meghallottam ezt a pályázatot, kedvet kaptam, és furdalt a kíváncsiság, hogy vajon mit rejthet az a bizonyos Kék hajú lány.

Olivér, aki nagyon szereti a kihívásokat, szeret fára mászni, éppen így kerül kórházba. Születésnapja alkalmából összegyűl az egész család ünnepelni. Olivér testvére, akivel nem jönnek jól ki, már izgatottan várja, hogy egyen a tortából, a család többi része pedig arra vár, hogy Olivér kibontsa az ajándékokat. Olivérnek valahogy semmihez nincs kedve. Felmegy szobájába, és

a nagyapjától kapott könyvbe elkezdi céltalanul rajzolgatni. Lerajzolja az egyik tévéműsor egyik szereplőjét. Ezután felmászik az udvaron egy fára, és amikor le akar mászni, a lába hirtelen megcsúszik, és leesik. Amikor földet ér, nem érti, hogy hogyan lehet fájdalom nélkül lelesni egy fáról, ám amikor fel akar állni, nem sikerül neki. A fájdalomtól elalszik egy kicsit, és arra ébred, hogy az egész család körülötte van, a testvére kiabál vele, az anyukája idegeskedik, hogy mi lesz. Az apja a kocsiba ülteti, hogy bevigye a kórházba, de Olivér nem érti, hogy miért nem hívnak mentőt... A kórházban megtud-

ja, hogy egy pár napig ott kell maradnia kivizsgálásra. Egy szobába viszik, amelynek ajtaján egy malacka van. A szobatársak kedvesek.

Mira kerekesszékekben van, mert találtak egy dagana-tot a lábában, kék a haja, fekete a körme, sötét ruhákba öltözik, nem túl barátságos.

Amikor eljön az este, Olivér nem tud elaludni, mert eszébe jut, hogy otthon maradt a patkánya. Ezért kimegy a folyosóra, és ott kezd rajzolni. Hangokat hall, megijed és visszamegy a szobába. A következő este megismeri Mirát. Sok kalandot élnek át együtt.

Olivér hazamehet, de Mirának még maradnia kell. Miután Olivér hazamegy, úgy érzi, hogy neki szüksége van Mirára. Visszamegy a kórházba, és a szobában, ahol Mira volt, csak egy kopasz lányt talál, aki épp megfordul. Olivér megismeri az arcot, amely a

Miráé. Mira mindent elmond neki, és örök barátok maradnak.

Nekem nagyon tetszett ez a könyv, mert nem voltak hosszúak a fejezetek, és a fejezeteknek pontosan akkor lett vége amikor a legjobb rész következett, ezért „kényszerített” arra, hogy tovább olvassam. Annyira nem tetszett, hogy Mira mindvégig titkolta, hogy nincs haja, ezért egy kicsit szomorú volt a vége.

Meglepett, hogy nagyon gyorsan el tudtam olvasni a könyvet, hála a rövid fejezeteknek, és ez olyan sikerélményt adott, hogy kedvet kaptam arra, hogy többet olvassak, és már hozzá is fogtam egy következő könyvnek, ami szintén roppant érdekes.

Ha kíváncsi vagy, hogy még milyen érdekes élményeket éltek át együtt, ajánlom, hogy minél hamarabb olvasd el ezt a csodálatos történetet!

ANTAL ESZTER SZABÓ MAGDA: *Álarcosbál*

Szabó Magda egyik különleges regénye, mely, az *Abigél*hez hasonlóan, egy mélyebb témát boncolgat, bemutatva a II. világháború alatti életkörülményeket és a háború fájdalmas következményeit.

Nagyon érdekes történettel kezdődött e könyv olvasása számomra. Sokszor láttam otthon a polcon, de sohasem keltette fel különösebben érdeklődésemet. Azt hittem, hogy csak egy egyszerű álarcosbál története.

Egy megrendítő világ nyílt ki előttem, Kriszti világa, ahol a vidám farsangi hangulat mellett egy kissé szomorúság, melankolikus hangulat érzékelhető. Rájöttem, hogy ez a történet nem csak egy egyszerű álarcosbált bemutató vidám kis mese. Ez annál több, egy tinilány vívódásait mutatja be, aki nem a mindennapi kamaszproblémákkal küzd. Az első fejezet elolvasása után rögtön megváltozott a véleményem a könyvről.

Megismerhettem a félárva Krisztit, aki édesanyját csak Zsuzsának hívja, akit születése után veszített el a világháború borzalmaiban. Így nem is ismerhette. Nagymamájával és legtöbbször komor édesapjával él. Nagyon érdekes, hogy mennyire tiszteli osztályfőnökét, Éva nénit, mennyire szeretne beszélni vele, megnyitni neki, de nem Boros Krisztinaként, hanem egy cigány lányként az álarcosbálon. Mennyire fontos számára az, hogy az álarc mögül beszéljen, így sokkal szabadabbnak érzi magát. Krisztina személyében egy bátor, önfeláldozó, gondolkodó lányt ismertem meg. Nagyon tetszett, ahogy küzdött szerettei kapcsolataiért és boldogságáért.

Ez a bál nagyon fontos volt mind Krisztinek, mind Éva néinek és Boros Endrének, Kriszti édesapjának. Ez a bál változtatta meg mindhármasukat életét. Nagyon megható a kislány története, az álarc mögül előbújva fény derül mindenre, ekkor átérezhető a kislány mély fájdalma, és már nem tudjuk hibáztatni tetteiért.

A könyvben szereplő negatív karakterek (pl. Lujza néni) viselkedését is megmagyarázza az író. Miután a könyv betekintést ad az ő gyerekkorába, így már talán a viselkedése is mentségeket kap. Az Éva néni nagymamája és Lujza néni kapcsolatára a történetben igazán csak a végén derül fény, mely kissé rejtélyes, és sokadik olvasásra jöttem rá az összefüggésekre.

Krisztina élete nagyon elgondolkodtatóan van bemutatva, melynek következtében rájövünk, hogy a mindennapi kicsiny problémáink igazán eltörpülnek a háború körül élt gyerekek fájdalmaival szemben.

Ez a könyv számomra egy felejthetetlen élmény volt, rengeteg tanulsággal. Többek közt megtanultam, hogy egy könyvet ne a címről ítéljük meg. Valamint, hogy a saját kicsiny problémáink nem mindig figyelemre méltóak, és a családtagjaink boldogságáért vegyük figyelembe mások vágyait is. Kriszti magatartása erre követendő példa.

Mindenkinek ajánlom ezt a könyvet, mely segítségével betekintést nyerhetünk a háború utáni életkörülményekbe egy kamaszlány visszaemlékezései által. Egy igazán feledhetetlen élményt ad át, ahogyan behelyezkedünk sorra a szereplők érzelmi vívódásaiba, életük belső csatáiba.

PAPP REBEKA MÁRIA

Lupescu Kata: Kalózlány

Egy különleges történet a távoli múltból. Helyszínek, melyeket napjainkban valószínűleg vastag porréteg borít,

szereplők, akiket csak a képzelőerő tart életben, mítoszok és szokások, melyeket minden történelemtanár megkérdőjelezne. Izgalmak, kalandok és rejtélyek sokasága szövi át a regény varázslatos világát. Mindezek ellenére, ha mélyen belegondolsz, rádöbbenhetsz, hogy a könyv nem más, mint a mindennapi élet mesébe szőtt csodálatos alakja.

Charlotte Naftalien, a nemesi családban élő pisai lány gyönyörű égszínkék szeme egy reggelen idegen helyen nyílt ki. Nem tudta, hol van, kik rabolták el, és kinek támadt az a kegyetlen ötlete, hogy az ágyhoz bilincseljék. Lassanként azonban valamelyest kitisztultak a gondolatai. Megtudta, hogy a híres Sekk-Rooial kalózhajón van, és azzal szembesült, hogy valamiért mindenki azt állítja róla, hogy ő a legendás Turquoise házaspár lánya. Persze, először makacsul tiltakozott ez ellen, de ahogy teltek a napok, egyre közelebb került a színtiszta igazsághoz, míg egy reggelen, az anyja hasonmásával való drámai találkozás után könnyes szemekkel belátta, hogy ereiben valóban Turquoise vér folyik.

Charlotte még abban a pillanatban eldöntötte, hogy nem fog karba tett kezekkel várni, hanem nyomába ered a titokzatos végrendeletnek, és ha életével fizet is, meg fogja ölni szülei gyilkosát, aki ősidók óta a Moon-Barnacle-tenger fekete réme. S ezzel kezdetét veszi egy hosszú út, ami alatt barátai igazi kalózzá formálják a városi „kisaszszonyt”, s amely közben újabb megválaszolendő kérdések és feltűrt titkok kerülnek napvilágra. Útközben számtalan akadályba ütköznek, de a szívében élő akaraterő és a végtelen remény segíti a főhőst abban, hogy minden egyes alkalommal, amikor megbotlik, fel tudjon állni, és sose adja fel a harcot, mert ugye: „Egy Turquoise sosem sétál el...”

Számomra óriási élményt jelentett, hogy kezembe vehettem ezt a könyvet, és amint olvastam, úgy érezhettem, hogy én magam is ott állok a hajó fedélzetén, és onnan követem ennek az egyedi „kalózcsoportnak” minden mozdulását, arckifejezését, gondolatát. Nekem személyesen nagyon tetszett az olvasmány, és ha te is vágysz egy jókora adag kalandra, félelemre és kacagásra, akkor ígérd meg nekem, hogy mihamarabb belekezdés a könyvbe. És ha ezt megtetted, akkor csak helyezd kényelembe magad, és engedd, hogy a fiatal író fantáziája magával ragadjon a nyílt tengerre, ahol belekóstolhatsz a kalózkok kalandos mindennapjaiba. Remélem, tetszeni fog!

TIMIS BALÁZSY HANNA FLÓRA

Jacqueline Wilson: Lányok a pácban

Gondolom, neked is van legjobb barátod / barátnőd, akivel mindent együtt csináltok. Ez a könyv három legjobb barátnőről szól, Ellie-ről, Magdáról és Nadine-ről.

Nadine magas és sovány lány, aki mindig feketében jár. Magda

bombázó, aki minden fiút elcsábít, nem számít az életkoruk. Ellie pedig úgy gondolja, hogy ő nem nagyon illik a csapatba: göndör, rakoncátlan haja van, ami százfelé áll, csak arra nem, amerre kéne. Szemüvege is van, de nem ez a legzavaróbb. Őt az idegesíti, hogy ... kövér.

A történet legelején a lányok elmennek vásárolni a Flowerfields bevásárlóközpontba. Miközben vásárolgatnak, észreveszik, hogy egy csapat tinilány gyűlt össze az emeleten. Mivel kíváncsiak, mi történik, felmennek az

emeletre, és beállnak a kigyózó sor végére. Mikor már a sor elejére érnek, rájönnek, hogy a Spicy magazin szervezett egy versenyt. De nem akármilyet, hanem egy modelleknek szóló versenyt. Itt az amatőr és félprofi lányok gyűltek össze, hogy megmutassák szépségüket. Nadine és Magda előszeretettel jelentkeznek, és amikor az ő fotózásuk lejár, Ellie kéne színpadra menjen – de úgy dönt: ő nem indul. Amikor visszafele tart, meghallja, hogy néhány lány ilyeneket mond: „Csak nem képzeled, hogy modell lehet belőle? Ahhoz túlságosan is KÖVÉR!” Ellie eldönti, hogy most már elég abból, hogy csúfolják, és belekezd egy extrém fogyókúrába. Vajon sikeres lesz a próbálkozása? Vajon használni vagy ártani fog neki ez a fogyókúra? Meglátod, ha elolvasod ezt a csodálatos könyvet! Jó olvasást mindenkinek!

(Ez egy könyvsorozat része. Az első könyv címe: Szerelmes lányok.) ►►

Nyárkezdő séta

A vakáció igazán jó alkalom a természetben való tartózkodásra, túrázásra, sétákra, kirándulásokra.

Lakóhelyetekhez közel biztosan vannak olyan helyek, ahová szívesen látogattok, gyalogosan, biciklivel, ezeket próbáljátok a természetkutató szemével is megfigyelni. Talán találtok ismerős növényfajokat, rovarokat, madarakat.

A nyári hónapokban már teljes pompájában virít a természet, nyílnak a mezei virágok, köztük a mezei zsálya, kakascímer, legyezőfű, réti margitvirág, nedvesebb helyeken a védett hazai orchideák, az agárkosbor vagy a ritkább boldogasszony-papucs. A tövisszűrő gébics nevű madárfaj bokrok hegyesebb ágaira, töviseire, tüskéire rovarok, sáskák tömegeit raktározza, fotózzátok le, ha ilyenre bukkantok. Akárcsak az imádkozó sáskát vagy a tücsköt.

Talán nem véletlen, hogy a környezetvédelem világnapját is nyárra időzítették, június 5-én ünnepeljük. A nyári napforduló június 21-e körül van, ekkor a leghosszabb nálunk a nappal és legrövidebb az éjszaka.

A gombafajok közül is sokat gyűjthettek ezekben a hónapokban, nagyon fontos azonban, hogy ismeretlen fajok ne kerüljenek az asztalra. A gyilkos galócára pedig különösen figyeljétek, kis mennyiségben is halálosan mérgező gomba. Természetesen fotózni, meghatározni bármely gombafajt lehet.

Kellemes nyarat kívánok nektek,
sok túrát, kirándulást, mozgást
a természetben!

A szerző fotói

VÁRADI ÁKOS

Paul McCartney – Geoff Dunbar – Philip Ardagh: A felhők fölött

Ó, igen, még emlékszem, amikor ez a könyv a kezem ügyébe került. Először ugyanis nem örültem neki, azt mondtam magamban: „Remek, megint csak egy összekötött papírból álló valamit kaptam.” Valójában azonban nagyon meglepődtem, mikor elolvastam a könyvből az első sorokat. Ezek után már le se tudtam tenni kezemből, mert annyira érdekes volt nyomon követni, mi fog történni Krókussal, a mókussal.

A legelején nagyon szomorúan alakult Krókusnak az élete, ugyanis egy szép napon felbukkantak a sárga színű markolók, és feltúrták az állatok élőhelyét, beleértve Krókusékét is. Ezen a szörnyű napon meghalt Cukorfarkú (Krókus anyukája), aki addig minden este Állatországról mesélt neki. Krókus elhatározza, hogy megkeresi Állatországot, közben sok kalandon megy keresztül, és sok jóbaráttal találkozik, akik segítenek neki útja során.

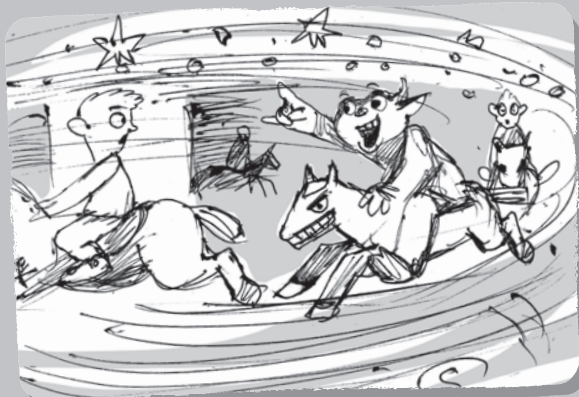
Remélem, elég ízelítőt adtam ennek a könyvnek a kiolvasásához. Ne felejtsetd el: Krókus csak arra vár, hogy téged is megismerjen, és kalandjait olvasván segíts neki a lehetetlen küldetésben.

Jó szórakozást a könyv olvasásához!

Városnapi szédület

Csillag István rajzai

Cimbi naplója

Szijasztok!

Ojan hirrel kezdem, ami ritka, de igaz. A Zoszi egy zseni. Ez most kécceresen érvényes. Trészt mert tényleg az, másrészt, mert petrozsényi. Azétt gondolom, hogy zseni, mert asztot mondta, hogy reggelente azért kelünk nehezen s azért vagyunk idegesek s azért késünk, mert pontosra állítjuk a zorát, s az befolyásolja a ritmusunkat. Ha pont fél7-kor, vagy 7-kor csenget a veker, az nem jó! S milyen igaza van: amijota 9,42-kor csenget, sosem kelek álmosan, s 11-re nyugottan beérek. Gyűlnek a hiányzásaim, de nem vagyok ideges. S a nyugottság a hoszú élet titka. De erről később...

A Zoszi elvitt jutalomkirándulásra. Így jutalmazták a tanárokat, akik othon maradtak. Nem kellett órát tartcsanak nekünk. Budapestre vitt. Hát mit mongyak? Ekora falut még nem láttam. Mindha vagy 4-5 falu nálunk összenőtt volna. S a patak is nagy volt. Duna pataka, ugy mongyák. A sinek a föld alatt mentek. Mintha lemennek a pincébe, s kimennék a ziskola udvarán. S hazafelé ugyanaz. A falu melletti dombot úgy hívják, Gellért hegy. A kösségháza is sokal nagyob, mind nálunk, az a neve, Parlament. Állitolag Árpád egyik vezéréről, Parláról nevezték el. Nem tudot járn, de mikor megáztatta a lábát a Dunába, járn kezdet, s a többiek kiáltoták, láttyátok, a Parla ment!

A Vajdahunyad várát is megnéztük. A földrajztanárnő jól átvert minket, mert asztot monta, hogy az Romániában van, de kiderült a hamisittás, mert Magyarországon van. Voltunk az állatkertbe. Hát, van mit kaszáljanak. Annyi szénaevő álat van, nem tudom, honnan van anyi fű! Csürt nem láttam, de biztos van az is. Az elefánt igen nagy. Csak a füle s az ormánya nagyob, mind ő! S a zsiráf.

Viszatérve a hoszú életre, amiről az első bekezdés hetedik sorában irtam (remélem, teccik olvasni, magyartanárnéni, hogy milyen stilisztikai elemeket használlok!): szóval a zálatkertben volt egy 1866-ban születet teknős. S még mindig ott van. Nagyon nyugodt, asztot monták, hogy még csak középkoru embernek számít. Ezért nem kell sietni a házifeladatal s a tesztekkel. Ahogy a költő is mondta, a jó munkához idő kell. Napos idő. S ahogy a csillag megy a zégen. Pontosn eről van szó.

A legfontosab azomban, hogy valaki éppen most koptgat. Ki az? Hát én, a vakácijo! Éjjen hát a csengő, a hoszú szünet s a vakácijo!

KÓNYA ÉVA

A Szentírás festményeken élő fái

Tiziano Vecellio festményén a Paradicsomkertben a jó és rossz tudásának almaként ábrázolt fája mellett, az élet fájaként, fügefafa áll (*Bűnbeesés*, 1570)

Fra Bartolomeo firenzei reneszánsz festő képe a datolyapálma alatt pihenő Szent Családról (*Menekülés Egyiptomba*, 1500 körül)

A középkortól a megújulást és termékenységet jelképező gránátalma magjai a Szűzanya tisztaságára és irgalmára utalnak (Sandro Botticelli: *Madonna gránátalmával*, 1487)

Az első emberpár az Édenkert almafájával és a bűnbeesés gyümölcsét átnyújtó, emberi felsőtestű kígyóval (Hieronymus Bosch: *Ádám és Éva*, 1504 körül)

Az alma, a teremtéstörténet tiltott fájának gyümölcse, Szűz Mária és a gyermek Jézus kezében a megváltás és a bűn legyőzésének szimbóluma (Hans Memling: *Madonna almával*, 1487)

Sandro Boticelli festményén a Megváltót az utolsó éjszakán a békességet és az isteni jelenléte jelképező olajfák veszik körül (*Jézus a Gecsemáné kertben*, 1500 körül)

Cimbora

Izgalmas,
tartalmas

vakációt

kíván a

Cimbora

www.cimbora.net